ΕΤΟΣ Α΄.-ΑΡΙΘ. 9 ΣΑΒΒΑΤΟΝ, 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1918. ΤΙΜΗ ΓΡ. 5

"LA REVUE,,

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Ν. Τριανταφυλλίδης

ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ!

Στὶς δυό μου φτωχοῦλες γραμμὲς δὲ θὰ σοῦ πῶ πόσο λυπηθήκαμε γιὰ τὸν ἀναπάντεχο χωρισμό μας, ὅλοι οἱ φίλοι καὶ συνιδεάτες.

Μὰ θέλω νὰ σοῦ πῶ πόσο χαρήκαμε ποῦ νοιώθουμε πὼς, παραιτώντας πιὰ τὸ τρομερὸ περιβάλλο τῆς σκολαστικότητας ποὺ μᾶς πνίγει ὅλους μας, θὰ τραβήξης μπρὸς γιὰ τὸν Ὀνειρεμμένο Σκοπὸ στὴν Τέχνη, πόχουμε οἱ λίγοι βαθειὰ στὴν καρδιά μας χαραγμένο γιὰ νὰ φτάσουμε.

Εὔχομαι — κι αὐτὸ εἶναι ἡ μυστικὴ ἐπιθυμία ὅλων μας — ν'ἀνταμωθοῦμε γρήγορα πολὺ ἐκεῖ — ἐκεῖ στὴ χώρα τῆς Τέχνης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ — ὅλοι οἱ ἱεροφάντες τῆς Ἰδέας καὶ τῆς Τέχνης.

Στὸ καλὸ, ἀγαπημένε μας! *Δ. ΟΙΚ.*

ΤΑ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ὅπως ὅλοι οἱ νόμοι τῆς φύσεως, οὕτω καὶ ὁ νόμος τῆς προόδου τῶν κοινωνιῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ στοιχεῖα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιμελὴς τήρησις καὶ ἐφαρμογὴ προάγει καὶ διευθυνει καὶ τὸν νόμον τοῦτον.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς σημείου, προκειμένου περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ διαμορφώσεως τῶν κοινωνιῶν ὑπάρχουν γνῶμαι καὶ ἀντιλήψεις διάφοροι καὶ πολλάκις ἀντίθετοι, διὰ τοῦτο ἡ πρόοδος ὡς ἐξιρτωμένη ἐκ τοῦ ἀτόμου καὶ ὄχι ἐξ ἑαυτῆς καθίσταται **λέεξις φανταστικὴ** δι' **ἐκείνας** τῶν **κοινωνιῶν**, ὅπου διτυθύνει ὄχι ἡ λογικὴ ἀλλ' αἱ στεναὶ καὶ βλακώδεις ἀννιλήψεις. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου ἀφ'ἧς στιγμῆς **συ** αισθανθῇ ἑαυτὸ καὶ ἡ πρὸς τὸ μέγα τὸ ὡραῖον κα ἰτὸ ἀληθὲς κατεύθυνσις αὐτοῦ, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ κύριον κέντρον τῆς προόδου, περιστέλεται δυστυχῶς ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἔπρεπε τοῦτο νὰ θέσουν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου των.

Γονεῖς ἀμόρφωτοι καὶ διδάσκαλοι ἀμαθεῖς, ἀδυατοῦντες ν' ἀντιληφθῶσι τὸ ἀληθὲς τῶν τέκνων των συμφέρον ἢ νὰ ψυχολογήσουν καὶ εἰσαγάγουν εἰς τὰς καρδίας τῶν μαθητῶν των τὰ ζώπυρα τῆς εὐγενείας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς αὐτήν, γίνονται οἱ φονεῖς τῶν κοινωνιῶν, διότι καταστρέφουν τοὺς νέους των καὶ ὀφριγῶντας βλαστούς, τοὺς βλαστοὺς τοὶς ἔχοντας ἀνάγκην τροφῆς γλυκείας καὶ ὕδατος διαυγοῦς, ὅπως παραγάγουν ἄνθη καὶ καρποὺς ὡραίους κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναπτύξεώς των.

Ἀλλὰ τὸ κύριον κώλυμα τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἔργου, εἶναι ἡ πτωχὴ ἀνατροφὴ καὶ ἔτι πτωχοτέρα μόρφωσις τῶν μητέρων. Διὰ τῆς μωρᾶς των **σεμνοτυφίας** καὶ διὰ τοῦ ἀνοήτου καὶ ἀπεριορίστου ἐγωισμοῦ των, καθιστῶσαι συνενόχους καὶ τοὺς πατέρας, τίθενται ὡς κώλυμα εἰς τὴν ἀληθῆ ἐν τῇ σχολῇ μόρφωσιν τῶν τέκνων των, εἰς τὴν ἐλευθέραν των ἀγωγήν, ἥτις μόνον διὰ τῆς ὑποδείξεως τῶν **εὐγενῶν** καὶ ἐπαναλαμβάνομεν τὴν λέξιν τῶν **εὐγενῶν** τῆς τῆς ζωῆς πραγματικοτήτων, ἐπιτυγχάνεται.

Ἀλλ' ἡ ἔννοια **«εὐγενὴς πραγματικότης»** εἶναι ξένη εἰς τὰ ὦτα κοινωνίας ἠλιθίας, κοινωνιας, ἥτις ἀγάλλεται παρισταμένη εἰς τὰς ἐξετάσεις γραμματικῆς καὶ συντακτικοῦ, καὶ χειροκροτεῖ τοὺς γνωρίζοντας πόθεν καὶ ἐκ ποίας ρίζης παράγοντα τὰ **ἔπεα καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ βλακία,** καὶ κατακρίνει ὡς ἀνηθίκους καὶ βαρβάρους τοὺς διδασκάλους ἐκείνους. οἵτινες ἔθεντο ὡς σκοπὸν τοῦ βίου των ν'ἀναπτύξουν καλλιτεχνικῶς καὶ διαμορφώσουν οὕτω τὰς καρδίας τῶν μαθητῶν των.

Τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ἡ κυριωτέρα πληγὴ τῆς κοινωνίας τῆς Κων)πόλεως.

Ἐπιτρέπουσιν οἱ γονεῖς εἰς τὰς θυγατέρας των νὰ παρακολουθῶσιν ὅλους τοὺς κινηματογράφους, ὅλα τὰ θέατρα, ν' ἀναγινώσκουν τὰ βάρβαρα ἔργα τοῦ Πωλ-δε-Κώκ. καὶ τῶν ὁμοίων του. καὶ νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὸ περιεχόμενόν των τὸ κατὰ δύναμιν, ἀλλ' ὅταν πρόκειται ν' ἀναπτυχθῇ ὁ χαρακτὴρ ἑνὸς Προμηθέως τοῦ Αἰσχύλου, ἡ τῆς Μαργαρίτας τοῦ Φάουστ ἢ τῆς Ὀφελίας τοῦ Σαίκσπηρ, ὅταν πρόκειται νὰ θιγοῦν αἱ κοινωνικαὶ πληγαί, αἵτινες θὰ καταλήξουν εἰς γάγγραιναν ἀφιέμεναι ἀπαρατήρητοι, ὅταν πρόκειται νὰ ἀναπτυχθῇ τὸ θεσπέσιον κάλλος τῆς ψυχῆς κατὰ τὴν πάλην τῶν εὐγενεστέρων της συναισθημάτων πρὸς τὴν ἀχαριστίαν καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν, καὶ ὑποδειχθοῦν τὰ αἴτια τῆς ἀπογοητεύσεως διὰ νὰ προλαμβάνηται αὕτη καὶ δι' αὐτῆς ἡ πτῶσις καὶ ἡ ἠθικὴ καὶ σωματικὴ καταστροφή. τότε ὅλοι γίνονται ἠθικολόγοι. ὅλοι γίνονται καθηγηταὶ καὶ ῥίπτουν τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος κατὰ τοῦ δεδήλου τολμητίου. τοῦ ζητοῦντος νὰ κινήσῃ κακὸν καλῶς κείμενον!

Αἱ γονεῖς μωροὶ καὶ ἠλίθιοι, αἱ μητέρες πρόξενοι τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς ἐκβαρβαρώσεως τῶν τέκνων σας, δὲν σᾶς παραπέμπω εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δὲν σᾶς παραπέμπω εἰς χώρας ξένας, ὅπου σήμερον ἀκμάζει ἡ τέχνη. συναρπάζει ἡ ποίησις, συγκινεῖ τὸ μεγαλεῖον! Σᾶς παραπέμπω εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦ Περικλέους καὶ τῶν Σαλαμινομάχων σᾶς παραπέμπω εἰς τὴν ἡρωικὴν Σπάρτην. Ἐκεῖ ὅπου ἤκμασεν ἡ ἐλευθερία τῶν νεανίδων, ἐκεῖ ὅπου διεπλασθησαν τ' ἀθάνατα ἀριστουργήματα τῆς εὐμελείας καὶ τῆς ἀφθάστου ἑλληνικῆς ὡραιότητος, τὰ ἀπιθανατήσαντα τὸν Πραξιτέλην καὶ τὸν Φειδίαν καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἑλληνικὴν καλλονὴν καὶ ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν καὶ σωματικήν.

Φίλων ὁ Ἰουδαῖος ἔτη τινὰ πρὸ Χ. ἀκμάσας ἀναφέρει, ὅτι δὲν ὑπῆρχε φυλὴ ὡραιοτέρα τῆς ἑλληνικῆς κατὰ τὴν σωματικὴν διάπλασιν ἐπὶ τῶν χρόνων του. Καὶ ἡ καλλονὴ αὕτη δὲν ἦτο ἡ τεχνητὴ τῆς σήμερον, ἡ ἐπιζητουμένη τῇ γνώσει τῶν ἠθικολόγων καὶ κοπτομένων ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς γονέων **καὶ** ἐπιτυγχανομένη(!!!) διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα αὐτοὶ γνωρίζουν

Ἀλλ' ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ τοῦ σώματος πρόκειται περὶ τῆς καλλονῆς τοῦ πνεύματος, περὶ τῆς ἐκλάμψεως ἐκείνης τῆς ἀνθρωπινης διανοίας ἥτις μόνον δι' ἀγωγῆς ἐλευθέρας ἐπιτυγχάνεται. Καὶ εἶναι ἀγωγὴ ἐλευθέρα, ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἔδιδον οἱ προγονοί μας εἰς τὰ τέκνα των, καὶ δίδουσιν οἱ εὐρωποῖαι σήμερον.

Παρατηρήσατε τὴν διαφορὰν τὴν ὑφισταμένην ὡς πρὸς τὰς γνώσεις, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν καλλιλογικὴν μόρφωσιν μαθητῶν ἐξελθόντων ἀπὸ τὰ ξένα καλλογηρικὰ σχολεῖα, καὶ ἀπὸ τὰ λαϊκὰ καὶ σκεφθῆτε ἐπὶ τῆς αἰτίας. Αἱ περισσότεραι τῶν νεανίδων ἐξέρχονται ἐξ ἐκείνων διεφθαρμέναι διότι ὁ ἄκρος περιορισμὸς καὶ ἡ φανερὰ ὑποκρισία των καλλογραιῶν καὶ καλλογήρων φθείρει τὸν χαρακτῆρα ἐνῷ ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ εὐγένεια τῶν ἀληθῶς μεμορφωμένων διδασκάλων τῶν λαϊκῶι Σχολῶν ὑποκινεῖ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ὡραίου καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀληθοῦς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ἀμαρταλὸν παρὰ τῶν ἀναισθήτων καὶ σχολαστικῶν σεμνοτύφων, καὶ εἶναι τὸ κυριώτατον κώλυμα τῆς προόδου τῆς ἠθικῆς τῶν κοινωνιῶν.

ΠΡΙΓΚΗΨ Φ. ΒΡΥΩΝΗΣ

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Τὸ νὰ διοικῇ κανεὶς εἶναι ἕνα ἔργον πολὺ λεπτὸν καὶ μία τέχνη δύσκολος. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναί τις κύριος ἢ προϊστάμενος διὰ νὰ γνωρίζῃ νὰ κυβερνᾷ. Ἡ πεῖρα ὑπέδειξε κανόνας οἱ ὁποῖοι εἶναι τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς διοικήσεως· τουτέστιν βαθείας ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς μελέτας εἰς τὸν Ch. Wagner ὁ ὁποῖος κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανόνων τούτων.

Μία διοίκησις διὰ νὰ ἐνεργῆται καλῶς καὶ ἀποφέρῃ καρπὸν ἀπαιτεῖ δύο σειρὰς ὅρων. Ἡ πρώτη περιλαμβάνει τὰς κυρίας δεξιότητας καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς διοικήσεως. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν συντόμως τὸ ***γνωρίζειν τὸ ἐπάγγελμα*** τὸ ***γνωρίζειν τοὺς ἀνθρώπους*** !

Ἕνας κυβερνήτης γνωρίζει κανεὶς καλῶς τότε, τὸ ἐπάγγελμά του, ὅταν δύναται νὰ τὸ βλέπῃ τόσον καλὰ ἀπὸ τὰ κάτω ὅπου ὁ ὑπάλληλός του συνεργάζεται ἀπὸ ἄνω ὁπόθεν προβλέπονται τὰ συμφέροντα ὡς καὶ αἱ εὐθύναι τῆς διευθύνσεως.

Ἐνίοτε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διέπρεψαν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ἐκλείπουν εἰς τὴν πρώτην. Ἄλλοι δὲ πάλιν πρὶν ἀκόμη εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπάγγελμα κινδυνεύουν νὰ τὸ ἀπολέσωσι ἀπὸ ἔκτασιν τῆς ἐνεργείας καὶ ἀπὸ γοητείαν. Πρέπει ὄχι μόνον νὰ ἐξέλθῃ τις ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναδυθῇ τελείως ἀπὸ τὸν βαθμὸν διὰ νὰ γίνῃ ἄρχων προϊστάμενος.

Εἰς τὴν τελείαν ἐμπειρίαν τοῦ ἐπαγγέλματος δέον νὰ συναφθῇ καὶ ἡ ***ἐπίδρασις*** ἄνω τῆς ὁποίας ἡ γνῶσις εἶναι ἀνωφελής. Οὐδεὶς ἠδυνήθη ποτὲ νὰ προσδιορίσῃ καλῶς τί εἶναι ἐπίδρασις Ὑπάρχουν προϊστάμενοι οἱ ὁποῖοι κατέχουν ὅλα τὰ προσόντα τῆς καλῆς διοικήσεως ἐκτὸς τῆς ἐπιδράσεως. Σ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν τινὲς τῶν καλυτέρων καὶ τῶν ὀξυδερκῶν (ἀνοικτομάτων) δὲν ἔμαθον ποτὲ νὰ διοικοῦν! Τοιαῦται ἀτομικότητες εἶναι δυστυχεῖς εἰς τὴν πρώτην τάξιν καὶ καθιστοῦντ οὐς κατωτέρους τῶν ἀκόμη δυστυχεστέρους.

Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς καλῆς διοικήσεως εἶναι νὰ ***νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους.*** Ἂν καὶ τοῦτο δύναται νὰ φανῇ παράξενον πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ὀλιγώτερον ἐνασχολοῦνισι κατὰ τὴν μαθητείαν τῆς διοικήσεως, εἶναι ἐν τούτοις τὸ σημεῖον ὅπου λήγει ἡ καλὴ διοίκησις. Μανθάνουν τὸ ἐπάγγελμα ἀγνοοῦν ὅμως τὸν ἄνθρωπον. Κατόπιν μιᾶς σειρᾶς θεωρητικῶν μελετῶν καὶ πρακτικῶν ἐκτροπῶν κατέχει τις ἀρκετὴν γνῶσιν τοῦ ἐπαγγέλματος. Τὸν ἄνθρωπον τὸν θεωρεῖ ὡς μίαν μηχανὴν, ὡς ἕνα ἀριθμὸν, ὑπάρχει λοιπὸν καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ὁ παράγων τοῦ οἰκονομικοῦ ὑπολογισμοῦ. Θὰ ἐπιφυλαχθῇ πολὺ νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ αὐτοκινήτου χωρὶς νὰ γνωρίζῃ νὰ τὸ μεταχειρίζηται καὶ θὰ θελήσῃ νὰ ἐγγίσῃ αὐτὸ, τὸ περίπλοτον καὶ ἐπίφοβον σύνολον τὸ ὁποῖον λέγεται ***ἄνθρωπος.***

Ἐκτὸς τῶν ὅρων τούτων ὁ καλὸς διοικητὴς ὀφείλει νὰ εἶναι καὶ καλὸς ***ψυχολόγος.*** Ἡ θέλησις του προσαρμόζεται εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ τὸν ὑπακούει ὥπως τὸ χέρι εἰς τὸ ἐργαλεῖον τὸ ὁποῖον ἅπτεται. Εἰσδύει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τὸν μεταδίδει ἀναλόγως τὰς κινήσεις του. Εὐθὺς ὡς, ἐλλείψει τῆς γνώσεως τῶν ἀνθρώπων, ἡ διοίκησις ἐνεργεῖται δι' ἁπλοῦ μόνον μηχανικοῦ τρόπου, ἡ ἐπαφὴ οὐδόλως ἐφαρμόζεται: εἶναι ἀτελής, ἀτελεσφόρητος καὶ δύναται νὰ ἐπιφέρει λυπηρὰ ἀποτελέσματα. Ἡ συνάντησίς δύο ἀτόμων εἶναι πάντοτε ἓν ἐπεισόδιον σπουδαῖον. Οὐδεμία συνάντησις χημικῶν οὐσιῶν παράγει φαινόμενα ἀντιδράσεως τόσον ἀπροσδόκητα Ἂν ὁ διοικῶν ἀγνοεῖ τοὺς νόμους τῆς ἀμοιβαίας ἀντιδράσεως τῶν δυνάμεων καὶ τῶν πνευμάτων αἱ ὁδηγίαι του ὄχι μόνον θὰ εἶναι ἀνωφελεῖς ἀλλ' ἀκόμη δυνατὸν καὶ νὰ παράγουν ἐκκρήξεις. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὸ ἄτομον καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ τὸ μελετᾷ μετριοφρόνως: εἶναι τὸ σπουδαιότερον ζήτημα, τὸ μᾶλλον ἄξιον νὰ ἐξετάζηται, καὶ τὸ μᾶλλον ἱκανὸν νὰ ἐπιφέρῃ τὸ κακὸν καὶ τὸ καλόν. Ὁ διοικῶν, συμφώνως πρὸς τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν τηρεῖ ἀπέναντι τοῦ ὑπαλλήλου του, δύναται νὰ ἀνυψώσῃ τὴν ὠφέλιμον δύναμιν αὐτοῦ ἢ καὶ νὰ διεγείρῃ τὰ κακὰ ἔνστικτά του: δύναται νὰ τὸν καταπραΰνῃ ἢ νὰ τὸν ἐρεθίσῃ· δύναται νὰ τὸν διαταράξῃ, νὰ τὸν ἀποκτείνῃ ἢ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ, νὰ τὸν φωτίσῃ καὶ νὰ δεκαπλασιάσῃ τὰ λογικὰ αὐτοῦ μέσα.

Ἀλλὰ πῶς πρέπει ἕνας προϊστάμενος νὰ γνωρίζῃ τὸ ἄτομον, νὰ μελετήσῃ αὐτὸ ὅπως ἀξίζει, ἂν λείπει εἰς αὐτὸν ἡ ὀφειλομένη συμπάθεια, ἂν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐξεγείρῃ περιφρόνησιν ἢ τὴν ἀκαταδεξίαν αὐτοῦ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ γνωρίζῃ αὐτὸ κακῶς καὶ θὰ τὸ διοικῇ κακῶς. Πῶς θέλει νὰ τὸν ὑπακούῃ ὁ κατώτερος του ὅπως τὸν ἁρμόζει; Ἡ διοίκησις θὰ καταστῇ πλέον μεταξὺ ἐκείνου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου μία πηγὴ δυσπιστίας, μία πηγὴ ἀντιπαθείας δυνατὸν δὲ καὶ μίσους. Πρέπει λοιπὸν νά γνωρίζῃ καλῶς ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος διευθυντὴς παρὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παρατηρεῖ ἕνα ***ἐνδιαφέρον*** εἰς τὸν ὑπάλληλον του. Ἐὰν, προσέτι, ὑπολαμβάνει τὸν ὑπάλληλόν του ὡς ἓν ἐλατήριον τότε θὰ ἀποφέρῃ ἐργασίαν μετρίαν ἂν ὄχι ἐπιζήμιον ἂν δὲ θεωρεῖ αὐτὸν ὡς ἐνοχλητικὸν ἢ ἐπιζήμιον τότε ἡ συνεργασία του θὰ εἶναι τελείως ἀποτρόπαιος, καὶ εἰς ἀμφοτέρους θὰ παρατηρεῖται μία ἀπέχθεια, ἡ ὁποία θὰ καταστῇ ὀλεθρία ἐλλείψει τῆς μεταξὺ αὐτῶν καλῆς συνεννοήσεως, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτῆς τῆς προαγωγῆς των.

Θ. ΝΟΜΙΔΗΣ

Εἰς τὸ ἑπόμενον: Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διοικήσεως.

ΒΡΑΔΥΝΑ ΠΕΝΘΗ

I

Οἱ στοχασμοὶ μου–ἄλλοι σε μένα–
Χυνοπαριγτικοι εἶναι τώρα.
Κ' εἶναι σὰ φύλλα μαραμένα
Ποὺ τἀνεμίζει ἡ ἄγρια μπρα.
Γιόλα στὴ ρίζα ἑνὸς πλατάνου
Πίνω τὰ δάκρυα κρποιας βράσης
Κ' ἴσως ἐκεῖ νὰ μ' ἀπαντήσῃς
Στὰ σωριασμένα φύλλα ἀπάνου
Τὴν ὥρα τῆς θλιμμένης δύσης.....

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Προορισμός της.

Γιατὶ τὸ νοῦ μου ἄδικα νά κατέχῃς
τρελλή, ἀφρόπλαστη νεράϊδα;
γιατὶ πάντ' ἀπὸ μπρός μου σὺ νά τρέχῃς
καὶ νά κρατᾷς τοῦ βιοῦ μου τὴν λαμπάδα.

*

Προορισμός σου τᾶχα,
Εἶναι νά μ' ὁδηγῆς,
Στά ἔρ'μα μονοπάτια
. . . . τῆς ζωῆς!

ΧΟΥΡΜ.

* ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ *

Η ΠΝΙΧΤΡΑ

Στὸ σεβαστό μου δάσκαλο
καὶ ποιητὴ Γαβριὴλ Κ.

« — Πῶς πάει σήμερα;

« — Τὰ ἴδια, γιατρέ μου.

« — Ἡ θερμοκρασία του;

« — Τὸ πρωῒ τριάντα ἑννιά.

« — Δίνε του κάθε δυὸ ὧρες μιὰ χουλιαριὰ δροσιστικό.»……

Κι' ὁ γιατρὸς προχωροῦσε ρίχνοντας ἀπὸ μιὰ ματιὰ στοὺς ἄρρωστους, προχωροῦσε δίνοντας ἀπὸ καμμιὰ διαταγή, καὶ κατόπι, ἔφευγε....

Στὴ στενόμακρη ἐκείνη κάμαρη τοῦ νοσοκομείου, στ' ἀραδιασμένα κρεββάτια πλαγιάζαν ἑννιὰ ἄρρωστοι. Ἦταν ὅλοι μεσόκοποι, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα ἀγοράκι κι' ἕνα παλληκάρι μόλις εἴκοσι χρονῶν. Βρισκόντανε ἐκεῖ, εἶναι τώρα τρεῖς μῆνες, πάντα τὰ ἴδια, χωρὶς νὰ καλλιτερεύῃ διόλου. Οἱ γιατροὶ προσπαθοῦσαν, πάλαιβαν μὲ τὴν ἄπονη μοῖρα, μὰ τοῦ κάκου! Τὸ πρόσωπό του βαθούλαινε ὁλοένα, τὰ μάτια ἔχαναν τὴ λάμψη τους....

Κι' ὁ ἄρρωστος, δεμένος στὰ μάγια κάποιου οὐρανίου ὀνείρου, πέρίμενε μ' εὐχάριστην ἀγωνία νὰ γλυτώσῃ. Μιὰ φορά, ὁ γιατρὸς τοῦ εἶπε πὼς εἶναι καλύτερα· καὶ τὸ παλληκάρι τὸ κσημένο δὲν μποροῦσε νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὴ χαρά του. Τοῦ φαινόντανε κάπως παράξενη ἡ γιατρειά. Σήμερα ἦταν καλύτερα, αὔριο θἆταν ἀκόμη καλύτερα, καὶ θἄβγαινε σὲ λίγες μέρες ἀπὸ τό νοσοκομεῖο! Θὰ περπατοῦσε λεύτερος πειά, γερὸς σὰν τοὺς ἄλλους, θὰ μποροῦσε κι' αὐτὸς νὰ δουλεύῃ, νὰ διασκεδάζῃ.....

Κι' ἔπλεκε ὄνειρα χρυσᾶ σὲ ἀνθόκηπους καὶ σὲ ρουμάνια, σ' ἀμμουδιὲς καὶ σὲ κάμπους καταπράσινους.... Τόσο προχώρησε ἡ φαντασία του, μιὰ μέρα, ποὺ νόμισε πὼς εἶχε γίνει πειὰ καλά, πὼς εἶχε πλάϊ του τὴν ἀραβωνιαστικιά του...., κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

« — Στάσου μιὰ στιγμή, Ἕλλη μου, νὰ σοῦ κόψω κεῖνο τὸ κρῖνο!» Κ' ὅταν ἔκαγε νὰ σηκωθῇ, τρελλὸς σκεδὸν ἀπὸ εὐτυχία, πόνεσε..... Τὸ στῆθος του ἄρχισε ν' ἀνεβοκατεβαίνῃ ἀκανόνιστα, ἡ καρδιά του νὰ χτυπᾷ δυνατά.... Καὶ τὸ θολό του βλέμμα ἀντίκρυσε τὴ νοσοκόμα. ....

Τότες κατάλαβε τὴ σκληρὴ πραγματικότητα, κι' ἀναστέναξε βαθειά.... Καὶ γυρνῶντας ἀπ' τὄνα πλάϊ, ἄρχισε νὰ κλαίῃ σιγανὰ κι' ἀπελπισμένα. Τὰ ζεστὰ δάκρια αὐλάκωναν τὰ χλωμὰ μάγουλά του, καὶ γλιστροῦσαν ἀπαλὰ-ἀπαλὰ στὸ μαξιλάρι ποὺ τὰ ρουφοῦσε ἀχόρταγο!...

Εἶχε τόσον καιρὸ νὰ κλάψῃ!

Ἡ νοσοκόμα εἶδε τὰ δάκρυα, κι' ἔνοιωσε τὴν πίκρα τους νὰ στάζῃ βαθειὰ στὴν καρδιά της..... Εἶχε διῇ πολλὰ δάκρυα, ἐκείνη. Στὴν ἀρχὴ ὑπόφερνε κι' αὐτή, μὰ κατόπι, σιγὰ-σιγά, μὲ τὸν καιρό, συνήθισε ν' ἀντέχῃ στοὺς πόνους τῶν ἄλλων, πέτρωσε κάπως ἡ καρδιά της. Εἶχε μείνῃ ὅμως καὶ μιὰ γωνιὰ ὅπου φώλιαζε ἡ εὐαιστησία.....

Μιὰν ἀλλόκοτη ἀδυναμία γι' αὐτὸ τὸ παλληκάρι, τηνε κυριέψε... Τὄβλεπε νέο, τόσο νέο!.... Οἱ ἄλλοι ἄρρωστοι ἔνοιωσαν τοὐλάχιστον τὶς ἡδονὲς τοῦ κόσμου αὐτοῦ, ἔζησαν λίγο-πολὺ εὐτυχισμένοι Δὲν ἐλπιζαν πειὰ στὸ μέλλον τους. Ὄνειρα γι' αὐτοὺς ἦταν οἱ ἐνθύμησες τῶν περασμένων..... Δὲν ἦταν ὅμως τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸ ἄρρωστο παλληκάρι. Ἔπρεπε νὰ ζήσῃ, νὰ χαρῇ τὴ ζωή του!

Τἄνοιωθε βαθειὰ στὴν καρδιά της, ὅλα αὐτά, ἡ νοσοκόμα, καὶ λυπόντανε.....

Πολλὲς φορὲς τὰ βράδια, στὸ σούρουπο, ἢ τὴ νύχτα, στὴ φεγγαροχρυσιά, καθόντανε στὸ παράθυρο, μελαχολική.... Ρουφοῦσε ἀχόρταγη τὴν ἡδυπάθεια τῆς φύσης. Αγνάντευε, στοὺς μακρυνοὺς ὁρίζοντες, τὶς λεῦκες καὶ τὰ κυπαρίσσια, τὰ ρυάκια καὶ τοὺς κάμπους· κυττοῦσε ἐκστατικὴ τ' ἄυλα ρόδινα σουρουπώματα, ἢ τ' ἀργυρένια δάκρια τῆς Σελήνης νὰ στάζουν στὴ μακρυνὴ μαυρογάλαζη λίμνη, καὶ κάποια μαγεία τήνε κυρίευε..... Ἄνοιγε ἡ καρδιά της σὰ λούλουδο τῆς ἀγάπης καὶ προσπαθοῦσε νὰ κλείσῃ μέσα της κάποιαν ἀπέραντη ἀγάπη, τὴ θεία ἀγάπη ποὺ ἀγκαλιάζει σὰν οὐρανὸς τὴ γῆ μας....

Κατόπι, γυρνῶντας παρατηροῦσε συμπαθητικὰ τὸν ἄρρωστο, καὶ δάκρυζε.... Μιὰ παράξενη συμπάθεια, κάποιο ἀφάνταστο αἴσθημα, ἔδεναν τὴν καρδιά της στὸ παλληκάρι.... Τὸ κύτταζε καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους· συκωνόντανε, τὴ νύχτα, καὶ τὸ σκέπαζε, νὰ μὴν κρυώσῃ.....

Μιὰ νύχτα, — ποὺ ἦταν σεληνόφωτη κι' ἀστροστολισμένη, — ξύπνησε πάλε τὰ μεσάνυχτα. Τὸ φῶς τῆς λάμπας ἔτρεμε. Τῆς φάνηκε πὼς τὸ παλληκάρι δὲν ἤτανε στὸ κρεββάτι του, πὼς ἡ ἀναπνοή του εἶχε πάψει, πὼς δὲ χτυποῦσε ἡ καρδιά του .....

Τὸ κυματιστὸ τῆς λάμπας φῶς ξέχυνε στοὺς ἄσπρους μπερντέδες μαῦρες πίκρες ποὺ ξέφευγαν ἀνάλαφρες ἀπ' τὰ παράθυρα.....

Λίγο ἀκόμα, καὶ θὰ φώναζε ἀπὸ τρομάρα, ὁπόταν ὁ ἄρρωστος σάλεψε. . Ἤρθε στὸν ἑαυτό της καὶ εἶδε ξάστερα. Τὸ παλληκάρι ἦταν βαθειὰ μὲσ στὴν κλίνῃ, σκεπασμένο, τόσο ποὺ δὲ φαινόντανε. Τὸ πλησίασε, τράβηξε λίγο τὸ πάπλωμα ἀπ' τὸ κεφάλι του, κι' ἀκκουμπισμένη στὰ σίδερα τοῦ κρεββατιοῦ, ἄρχισε νὰ παρακαλῇ.....

Κάποιο ἀόριστο ψυχόρμητο τὴν ἔσπρωξε· κι ἔσκυψε χαμηλά, ὡς τὸ χλωμό του πρόσωπο, καὶ τὸν ἐφίλησε στὸ στόμα!....

Τὸ ρῖγος τοῦ πάθους κυρίεψε τὸ σῶμα της, κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ ἀπὸ φόβο κι' ἀπὸ ἡδυπάθεια.....

Τὸ φῶς τῆς λάμπας εἶχε ἀδυνατήσει ἐκείνη τὴ στιγμή. Τρομαχτικὲς σκιὲς ξεχύθηκαν στὴν κάμαρη καὶ περικύκλωσαν τὴ νοσοκόμα.

« — Μὲ εἶδε ἄραγε κανείς;» Κι' ἔτρεμε σύγκορμη. Μὰ ὅταν γύρισε

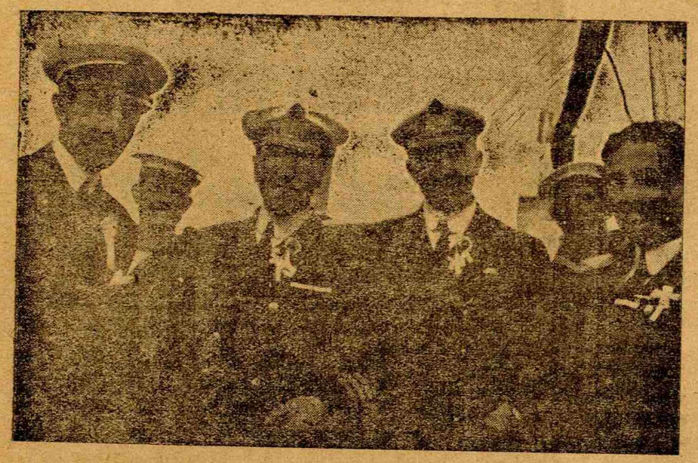

ΕΠΙ ΤΟΥ „ΒΕΛΟΥΣ"

καὶ κύτταξε τὰ παλληκάρι ποὺ κοιμόντανε, κάθε φόβος σκορπίστηκε. Ἡ γλυκειὰ μορφὴ τοῦ ἄρρωστου ἔδιωχνε κάθε σκέψη.....

Τότε, μονότονο κι' ἀγριωπὸ τὸ σκούξιμο τῆς κουκουβάγιας ἐτάραξε τὴ νυχτερινὴ σιγή. Λυὸ πλανεμένα σύννεφα ποὺ ἔτρεχαν ἀνάλαφρα στὸν οὐρανὸ ἔραναν στὸ διάβα τους μερικὲς σταγόνες δροσιᾶς στὰ μακρυνὰ κυπαρίσσια τοῦ νεκροταφείου, ποὺ ἀναστέναξε. Καὶ κάποιοι μαῦροι ἀτμοὶ ἀνατριχίλας ξέφυγαν ἀπὸ τὰ σπλάχνα του.....

Ἡ νοσοκόμα ἐξακολουθοῦσε ν' ἀγαπᾷ τὸν ἄρρωστό της. Ἡ ἀγάπη της κατάντησε πάθος, μανία. . Δὲν ἔφευγε πειὰ τώρα ἀπὸ κοντά του. Τὶς νύχτες κοιμόντανε πλάϊ του, καταγῆς, τυλιγμένη σὲ μιὰ βελέντζα.....

Εἶχαν περάσει δέκα μέρες. Τἄρρωστο παλληκάρι ἔλυωνε ὁλοένα, μαράζωνε..... Ἄγριοι πόνοι τὸ τυραννοῦσαν. δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ τὴ νύχτα, καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία κατώρθωναν οἱ γιατροὶ μὲ τὶς ἐνέσες νὰ τοῦ δωρίζουν δυὸ τρεῖς ὧρες ὕπνο τὴν ἡμέρα ....

« — Καλύτερος ὁ θάνατος!» ἔλεγε πάντα τὸ παλληκάρι. «Δὲ βαστῶ πειὰ στοὺς πόνους.... Ἄχ!..... Τὶ τυραννία!»

Μιὰ χαραυγή, κάποιο φάντασμα στὰ σκοτεινὰ - γιατὶ ἦταν σβυσμένη ἡ λάμπα —, προχωρεῖ σιγὰ-σιγά, μ' ἀποφασισμένα, πρὸς τὸ κρεββάτι τοῦ ἄρρωστου νέου. Ρίχνει δύο βλέμματα γύρω, δυὸ φοβισμένες ματιές, καὶ κατόπι, πλησιάζοντας τὸ παλληκάρι, ἁπλώνει δυὸ τρεμάμενα χέρια ποὺ ἑνώθηκαν στὸ λαιμό του.... Ἕνα σφίξιμο στερνό, ἕνα βογγητό . . , κι' ἕνα τελευταῖο φιλὶ στὸ στόμα!..... Τελείωσε!

Τοῦ ἔκλεισε τὰ μάτια, τόνε σκέπασε, κι' ἔφυγε ἀπὸ κοντά του τρομαγμένη.

Ποιὸ ἄγριο πάθος, πιὸ ἄσκεφτο ψυχόρμητο ἀνάγκασε ἄραγε τὴ νοσοκόμα.....; Οὔτε αὐτὴ δὲν τὸ ἤξερε. Ἔνοιωθε μόνε πὼς λίγωνε ἡ καρδιά της, πὼς πονοῦσε, βλέποντάς τον νὰ ὑποφέρῃ Ἔνοιωθε νὰ ὀριγᾷ στὸ βλέμμα του,—κι' ἦταν τόσο ἀδύνατο! — , αἰσθάνονταν νὰ τρέμῃ τὸ χέρι της ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ γιατρικό! Καὶ στὶς μακρόνυχτες ἀγρυπνιές της, εἶχε καταλάβῃ πὼς τὸν ἀγαπᾷ! Μὲ λαχταριστὴ ἀγωνία περίμενε νὰ γιατρεφτῇ. Καὶ σὰν ἄκουσε τὸ γιατρὸ νὰ λέῃ πὼς δὲν ἔγει σωτηρία, πὼς δὲ θὰ ζήσῃ παραπάνω ἀπὸ πέντε-ἕξῃ τυραννισμένες μέρες, ἀποφάσισε νὰ τόνε γλυτώσῃ.... Ἡ συνείδησή της τῆς ἔλεγε ὅτι ἦταν ἄθῴα., γιατὶ ράγιζε ἡ καρδιά της ὅταν ἔβλεπε νὰ τυραννιέται, νὰ ὑποφέρῃ τὸ ἰδανικὸ τῆς ἀγάπης της ὀνειρευτὸ πλάσμα.....

Γλυκὸ μουντὸ φῶς ἄρχισε νὰ ξεχύνεται ἁπαλὰ στὴν ἀτμόσφαιρα τὰ πουλιὰ ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν ὑμνῶντας τὴ φύση· οἱ γρύλλοι ἔπαψαν τὰ παράπονά τους.....

Καὶ μιὰ λεπτή, πολὺ λεπτὴ ἀχτίδα ἔφτασε στὸ παράθυρο. Πέρασε τοὺς μπερντέδες, κι' ἦρθε νὰ καθίσῃ στὰ χείλη τοῦ ἄρρωστου ποὺ μόλις ξεψύχησε. Ὁ ἥλιος ῥούφηξε τὴν ψυχή του. Τὴν ἔφερε ψηλά, πολὺ ψηλά· τήνε πῆρε κοντά του....

Κάποιος ἄγγελος τὴν εἶδε νὰ φτερουγίζῃ ἀδύνατα στὴν αἰθερένιαν ἀπεραντωσιά..

Καὶ στὸ τραπέζι τῆς κάμαρης, τὰ χρυσάνθεμα σκορπίστηκαν μέσ' ἀπ' τἀνθογυάλι τους, μαραμένα....

Ὁ ἀριθμὸς = 4 εἶχε πεθάνει!

ΣΙΜΟΣ ΦΑΝΑΣ

Η ΖΗΛΙΑ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ

Δύο πουλάκια μιὰ φορὰ
πιστὰ ἀγαπηθῆκαν
Κι' ἀγάπη αἰώνια κι' ἄκακη
γιὰ πάντα ὀρκισθῆκαν.

★

Ἔτυχεν ὅμως μιὰ βραδυὰ
κακιά, σκοτινιασμένη
ζηλεύτρα ἡ τύχη νὰ τὰ διῇ
καὶ εἶπε θυμωμένη.

★

Γιατὶ ἀπὸ τόσ' ἄλλα πουλιὰ
ποῦ μιὰ στιγμὴ ἀγαποῦνε
αὐτὰ τὰ δύο μαναχὰ
δὲ λὲν νὰ χωρισθοῦνε.

★

Κὶ ἐχώρισε τὰ ἄμοιρα
μὲ τὸ σκληρό της χέρι
ὅπως χωρίζει ἄπονα
τοῦ χάρου τὸ μαχαῖρι.

★

Κι' ἔτσι μέρες ὁλόκληρες
περάσαν χωρισμένα
χωρὶς λογάκια τρυφερὰ
μ' ἀγάπη μυρωμένα.

★

Μὰ ὅταν πάλι ἕνα πρωῒ
γλυκὰ συναντηθῆκαν
καὶ τὴν παλιὰν ἀγάπη τον
καὶ πρλι θυμηθῆκαν.

★

Δὲ βάσταξαν, .. κι' ἀμέριμνα
διὰ τὴν τύχη τὴν κακὰ
γιὰ πάντα ἑνώθηκαν πιστὰ
στῆς αὔρας τὴν δροσιά.

ΑΝΝΑ Κ. ΤΣΕΛΕΠΗ

ΟΝΕΙΡΟ ΠΛΑΝΟ

Εἶταν Αὐγουστιάτικο δηλι γλυκοχρώματο.

Γύρω στὸν ὀρίζοντα ἀνθοῦσαν λουλουδένια χρώματα μυροφόρα.

Ἀχνόχρουσες σμιχτές, διάφανες ἀχτίδες τριγυρίζαν τὸν κατικόκκινον ἥλιο ποὺ βασίλεβε σιγὰ σιγὰ πίσ' ἀπ' τὰ βουνά. Καὶ γλυκὰ τἀγεράκι τραγουδοῦσε ἀνάμεσα στὲς φυλλωσιὲς τὶς μουντοπράσινες. Ὥρα γλυκειὰ γιὰ ὄνειρα, γιὰ θύμησι, γιὰ δάκρια πικρά.

Ἕνα πουλάκι καθισμένο ἀψηλὰ, σὲ κλαρὶ ψιλὸ, ἀνθισμένο, κελαϊδοῦσε γλυκὸ βραδινὸ τραγοῦδι. Τὰ γιασεμιὰ καὶ οἱ μενεξέδες, τὰ γιούλια τὰ στερνὰ καὶ τὰ χρυσάνθεμα σκορπῆσανε ὁλοῦθε μυρωδιὲς ναρκωτικές.

Τέτοιαν ὥρα μυροφόρα εἶτον ποὺ τὴν ἀγάπησα. Καὶ ποὺ τὴν πρωτοείδα ἀκόμα τέτοια ὥρα εἶταν.

Ἡ ξανθὴ ζουγραφιὰ στὸ βάθος θάμπονε. Τὰ λούλουδα τὰ τριγυρνὰ σκορπούσαν θεία μυρωδιὰ κι' ὁ μπάτης σιγοφυσώντας ἀπαλὰ μοῦ βρόσιζε τὸ φλογισμένο πρόσωπο.

Τέτοιαν ὥρα ἡ θύμηση, ἡ πονοσόστρα, στὰ γύρω φτερουγίζη, τριγυρνᾷ.

Ἕνα παθητικὸ τραγούδι ἀρχίνησε νὰ βγαίνη ἀπόνα μελαγχολικὸ βιολὶ, ἴσως ξεθωρισμένο καὶ παλιὸ καὶ ἐρωτεμένο — τῆς φαντασίας μου παιδί.

Οἱ φτόγκοι οἱ παθητικοὶ μεταρσιόναν τὴν ψυχὴ. Σταλαγματιὰ σταλαγματιὰ ἡ πίκρα χύνονταν καὶ κόμπο κόμπο ἔσταζε τὸ αἷμα μέσα στὴν καρδιά.

Λαχταριστὰ τὸ στῆθος μου γοργοχτυποῦσε κι' ἀνατριχίλες ζώνανε τὸ σῶμα.

Καὶ μέσ' ἀπ' τὸ παθητικὸ τραγούδι τοῦ ἐρωτεμένου μακρινοῦ βιολιοῦ μοῦ φαινόντανε πῶς μιὰ φωνὴ τρυφερή, μαλακιὰ σὰ χνοῦδι, μᾶπαλοχαΐδευε τἀφτὶ καὶ μοῦ γλυκόλεγε σιγά :

— Γιαννουοῦλα, Γιαννουουοῦλα!

Ὑγραίναν τὰ θολά μου μάτια κ' ἡ καρδιά μου πλημμυροῦσε ἀπ' ἀγάπη κι' ἀπὸ λύπη γλυκιά.

Τέτοιες ὧρες, ὧρες μυροφόρες, ὁ νοῦς ἀλαργένει, σὲ θύμησες γλυκειὲς ταξιδεύει. Τὰ χρώματα τὰ τριγυρνὰ θαμπόνανε καὶ κεῖ κατὰ κάτω ἔβγαινε τὸ χρυσὸ φεγγαρι ὁλοστρόγγυλο. Ἕνα πουλάκι παραπονεμένα τραγουδοῦσε. Ὁ νυχτομπάτης γλυκὰ ἐψυσοῦσε καὶ τὸ βιολὶ ἀκόμα ἔπαιξε. Παθητικὲς μελωδίες στάζαν γύρω σὲ μυρωδιὲς ναρκωτικές...

Εἶταν σούρουπο Αὐγουστιάτικο γλυκοχρώματο.

Καὶ κεῖνη πάγαποῦσα, ὦ πλάνεμα γλυκό, ἡ Γιαννοῦλα, κατέβαινε θλιμένη, μὲ τὸ βιολὶ στὸ χέρι, τὰ σκαλὰ τὰ μαρμαρίνα.

Κάτω ἀπὸ τὴν πρασινόφυλλη γέρικια Ἰτιὰ τηνε σίμωσα. Τὰ μάτια της εἶταν ὀγρὰ καὶ τρέμανε τὰ δάχτυλά της τὰ λευκά. Τ' ἀγεράκι ἐψυσοῦσε τὰ ὁλόμαυρα μαλλιά, τὰ σγουρὰ καὶ τὸ στῆθος της ὀρμητικὰ ἀνεβοκατέβαινε. Ὀμορφιὰ θλιμμένη μὲ κατεβασμένα μαύρα μάτια.

Κ' ἔγυρα τὸ κεφάλι μου τὸ πονεμένο πάνω στὸ στῆθος της τὸ παρθενικό.

Τὸ γλυκὸ χαμόγελο χαράκονε σιγὰ σιγὰ τὸ προσωπότης. Τὰ δακρυσμένα της μάτια μὲ κοιτάζαν λυπημένα κ' ἡ καρδιά της γοργοχτυποῦσε ὀρμητικά.

Καὶ σιμώνανε, σιμώνανε τὰ χείλια!

Μὰ στὴ σκέψη, στὴ σκέψη μονάχα τοῦ φόβου, τὄνειρο χάθηκε.

Ὦ πλάνεμα γλυκό.

... Καὶ μακριὰ ἕνα πουλὶ ἀπαρηγόρητα θρηνοῦσε...

Ν. Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ.

ALBERT SAMAIN.

Χαρισμένο τῆς Δ-δος Μ. Θ.

ΧΥΝΟΠΩΡΟ.

Ἀργά, μὲ τοῦ σπιτιοῦ μας τὸ σκυλάκι ἀκόλουθο,
τὸ δρόμο ξαναπέρνουμε τὸν τόσο μαθημένο.
Ἕνα χλωμὸ χυνόπωρο στὸ βάθος τῶν δεντρῶν
πονεῖ... Στὸ φόντο ἀργοπερνᾶν γυναῖκες μαυροφόρες.

—

Σὰ μέσα σὲ περίβολο ἀσύλου ἢ φυλακῆς
γαλήνια εἶναι ἡ ἀπανεμιὰ σὰ θλίψη κρατημένη.
Κ' ἕνα - ἕνο τὰ χρυσόφυλλα, στὸ φύσημα, ἀργοπέφτουν
σὰ θυπήσες, ἀγαλινά, στῶριο γρασίδι ἀπάνω.

—

Ἀνάμεσό μας ἡ Σιωπὴ περνάει... ψευτοκαρδιές
καθένας μας, κυνηγητὴς τῶν πόθων, ταξιδιάρης
ἀποσταμένος, νείρεται νἀράξη στὸ λιμάνι...
Μὰ ἡ ἀποψινὴ μελαχολιὰ τοῦ ἔρημου δρσου,

—

ὀζιμένα, τὴν καρδοῦλα μας ματώνει καὶ ξεχνάει
ν' ἀνιστορῇ τὰ περασμένα ἡ πονεμένη,
κάτω ἀπὸ πένθιμο οὐρανὸ ποὺ ἀποκοιμέται,
Μισόβρυστα, γλυκά, σὰ γιὰ παιδάκι πεθαμένο...

1918. ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΣΠΕΡΟΣ.

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΝΥΧΤΙΑ.

Ἀπόψε στὴς κυθάρες τους τά, Πνεύματα
θά μέλπουνε κρυφοὺς ρυθμοὺς κ' ἰ τρόμους
Καὶ στὸ ρυθμὸ τοῦ χαλαζιοῦ θά σέρνουνε
μαύρους χοροὺς οἱ καταχνιὲς στοὺς δρόμους.

Οἱ ἀγέριδες μανιάζοντας θά στήνουνε,
Τὶς σκῆτες τους, στ' ἀφρόβλοιστα ἀκρογιάλια
Τῶν λουλουδιῶν τά ταίρια θά χωρίζουνε
μά καὶ θά ὁρμοῦν νά ὀργώνουν τά κανάλια.

Ἀπόψε ἡ νύχτα σκιάχτρο στὶς ψυχοῦλες μας
Καὶ χάροντας, ἀπάνω ἀπὸ τὴν κλίνη
Οἱ καταχνιὲς ποὺ ὑφαίνουν τά τρισκόταδα
Θαρθοῦν νά σαβανώσουν τὴ Σελήνη.

ΡΩΜΑΣ ΦΙΛΗΡΑΣ

ΚΡΙΤΙΚΑ ΦΤΕΡΑ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Jonas Lie (1832–1916)

Ἡ Νορβηγία γέννησε τρεῖς μεγάλους συγγραφεῖς: τὸν Ibsen, τὸν πρίγκηπα τοῦ νεωτέρου δράματος, πνεῦμα ποὺ ἀνήκει περισσότερο στὸν κόσμον ὅλο παρὰ στὴ Νορβηγία, καὶ ποὺ κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ τὸν τραχὺ καί αὐστηρό του ἰδεαλισμό.

Ὁ Björnson, ὁ ἀντίπαλός του δὲν εἶναι Νορβηγός· εἶναι ἡ Νορβηγία ὅλη. Δραματογράφος, μυθιστοριογράφος, ποιητής, πολιτικός, ἠθικολόγος, καὶ τρυφερὸς διηγηματογράφος, αὐτὸς ὁ ὁρμητικὸς μ' ἀγαθὸς κι' ἐνθουσιώδης γίγας, δὲν εἶχε ἀνάγκη ν' ἀρχίσῃ νὰ μιλῇ, γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦνε, νὰ τόνε θαυμάζουν, καὶ τὸ κυριώτερο, νὰ τόνε λατρεύουν ὅλα στὴν πατρίδα του. Εἶναι, μὲ τὴ βαθύτερη κι' ἀρχαιότερη σημασία τῆς λέξης, ὁ ἀληθινὸς Ἀρχηγός, ὁ Βασιλιᾶς τοῦ Ἔθνους του.

Ὁ Jonas Lie, μεγάλος, ὅσο κι' οἱ δυὸ αὐτοὶ ἀντίπαλοί του, δὲ συνάντησε ποτές του τὸ μῖσος ποὺ ἔκανε νὰ βλαστήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Ibsen στὴν ἐξορία, οὔτε τὴ θορυβώδη ἐνθουσιασμὸ ποὺ ξεσήκωνε μόνη ἡ ἐμφάνιση τοῦ Björnson.

Σιγὰ-σίγά, μὰ συνειδητά, μακριὰ ἀπ' τοὺς θόρυβους, μακριὰ ἀπ' τὰ πλήθη, χτίζει τὸ ἔργο του, καὶ ἴσως, τὸ ἔργο αὐτό, τόσο ἁπλὸ καθὼς φαίνεται, γιατὶ εἶναι καὶ τόσο ἀληθινό, νὰ τὸ διαβάζουν περισσότερο, νὰ τὸ ἀγαποῦν παθητικώτερα στὶς σκανδιναυϊκὲς χῶρες, στὴν Ἀγγλία, στὴ Γερμανία, ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Ibsen καὶ τοῦ Bjornson.

Ὁ Lie εἶναι πρῶτ' ἀπ' ὅλα μυθιστοριογράφος. Εἶναι τρυφερὸς ρεαλιστής. Ἔχει τὴν ἐσπλαχνία τοῦ Dickens καὶ τὴν ἔννοια τῆς πραγματικότητας τοῦ Daudet. Ἡ λύπη του ποὺ προχωρεῖ πότε-πότε ὡς τὴν ἀπελπισία, δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ χυδαιότητα. Βγαίνει περισσότερο ἀπ' τὸ νοῦ. Προτιμᾶ νὰ ζωγραφίζῃ τὴ ζωὴ τῶν ταπεινῶν, καὶ ἡ καρδιά του πονεῖ νοιώθοντας τὸ λίγο κι' ἄχρωμο ἥλιο ποὺ φωτίζει τὴν ὕπαρξή τους. Καὶ δὲν τοῦ εἶναι ἄγνωστη ἡ ὀμορφιὰ τῆς θυσίας, οὔτε ἡ ἀπόλαψη τοῦ ἐκτελεσμένου καθήκοντος.

Ἡ λυπητερὴ ὕπαρξη μᾶς βορεινῆς οἰκογένειας,—τὶ θαυμάσια στοὰ εἰκόνων! —, ἡ φτωχή, κι' ἄθαρρη καὶ ταπεινὴ μὰ ποτὲ ξεπεσμένη κι' ἄτιμη ζωὴ μιᾶς μικρῆς ῥάφτρας, ἡ ἱστορία τέλος τοῦ γενναίου μικροῦ ἀνθρωπάκου ποὺ μᾶς ζωγραφίζει στὸ «Μικρὸ του Κατάδικο», νὰ τὰ θέματα ποὺ προτιμάει ὁ μέγας αὐτὸς τεχνίτης, ὁ μεγαλόψυχος αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ προικισμένος μὲ ἐκλεχτὴ αἰσθητικότητα καὶ παροιμιώδη εἰλικρίνεια.

Ὁ Jonas Lie γεννήθηκε στὴν Eker, στὰ 1833. Ὁ πατέρας του ἦταν μικρὸς μὰ πολὺ ἔξυπνος δικηγόρος. Θέλουν νὰ' ποῦν πὸς ἀπὸ τὴ μητέρα του εἶχε ὁ Lie φιλανδικὸ αἷμα στὶς φλέβες του, κι' αὐτὸ ἐξηγεῖ ὡς ἕνα βαθμό, τὴς ἀντίληψή του γιὰ τὴν πραγματικότητα, καὶ τὴ μεγαλόπρεπη, πότε–πότε κι' ἀλληγορική του φαντασία.

Ὁ Jonas Lie εἶναι ἔξοχος τεχνίτης. Εἶναι μιὰ μεγαλόδωρη καὶ γενναία καρδιά. Τὰ ἔργα του δὲν ξεσήκωναν διόλου πεισματωμένες συζήτησες στὴν ἐμφάνισή τους Δὲν ὑποστήριζαν θέματα, καὶ δὲν εἶχαν καμμιὰ σχέση μὲ τὰ δῆθεν ἀριστουργήματα ποὺ γεμίζουν μὲ τὶς σπουδαιότητές τους ὁλόκληρες ἐφημερίδες, καὶ ποὺ δὲν τὰ θυμᾶται κανεὶς μετὰ δέκα χρόνια.

Ὅταν ξαναπέρνῃς — καὶ ξαναπέρνῃς συχνὰ — κανένα μυθιστόρημα τοῦ Lie αἰσθάνεσαι πὼς βρίσκεις ἀπὸ τὶς βαριοσήμαντες καὶ γεμάτες ἐκεῖνες λέξες ποῦναι αἰώνιες, γιατὶ σοῦ μιλοῦν ἁπλὰ καὶ μὲ εὐγενικὴν ἀξιοπρέπεια γιὰ ὅ,τι εἶναι αἰώνιο: τὴ λύπη τῆς καρδιᾶς.. ...

ΣΙΜΟΣ ΦΑΝΑΣ

Ἀπὸ τὴν ποίηση !

γνωστοῦ περιοδικοῦ.

Ἀπὸ τὸ παραθῦρι μας
φαίνεται τὸ ὀτζάκι σας
κι' ἀπ' τὸν καπνὸ κατάλαβα
πῶς τυγανίζεις ψάρια.

Ο ΑΔΙΟΡΘΩΤΟΣ

Αὐτὸ τὸ μικρὸ τραγουδάκι ἄκουσα νὰ τραγουδῇ ἡ μικρή μου ἡ ἀνεψιά.

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΟΦΕΣ.

Βλέπετε ποὺ κλαίω συχνὰ
θυμοῦμαι ἕνα παραμύθι
ὁ δράκος μὲ φρύδια πυκνὰ
σὰν θηρίο ἔβρυχήθη

*

Καὶ μάζεψε ὄχι παιδιὰ
μὰ ὥραῖα παλληκάρια
κι' ὅπως ἐγὼ μὲ τὰ κλαδιὰ
στήνει κόχες μὲ κοντάρια.

*

Πῆρε, μοῦπε, ἡ μαμὰ
τὸν μπαμπᾶ πρῶτα πρῶτα
ποῦ θὰ μὲ φερνε πολλὰ
μπισκοῦτ καὶ ζαχαρώτα

*

Ὁ μπαμπᾶς μου νὰ γλυτώσῃ
— θᾶμουν ὀρφανὸ παιδάκι —
μ' σᾶ ρθῇ νὰ μ' ἀνταμώσῃ
θὰ τοῦ παίξω παιχνιδάκι

*

Θὰ κρυφτῷ σὲ μιὰ γωνίτσα
μὲ κἄνα παιδάκι ἄλλο
γιὰ τὴ φίλη μου Μαρίτσα
πᾶχει ἄλογο μεγάλο

*

Καὶ δὲ θᾶμαι σὰν τὴ Μούμια
σὰν τὴν ἀδελφὴ τοῦ Νίκου
ἂν μοῦ δώσουνε λουκοῦμια
θὰ φωνάξω: «κουκουρίκου».

Θ. ΝΟΜΙΔΗΣ

ΙΔΙΩΜΑΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

Περὶ τῶν διαφόρων ἐπισήμων καὶ μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν ἐγράφησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν πλεῖστα ὅσα ἀνέκδοτα, τοιαῦτα δὲ συλλέξαντες καὶ ἡμεῖς ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς μουσικῆς παραθέτομεν ἐνταῦθα πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς περιεργίας τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν. Ὁ Μόζαρτ συνέθετε τὰ ἀθάνατα ἔργα του κατακείμενος ἐντὸς κλείνης.

Ὁ Ἀβὲρ εἰργάζετο ἔφιππος μόνον ὅταν κάθητο ἐπὶ τῶν νώτων ἀληθοῦς ἵππου ἀνέβαινε συγχρόνως καὶ τὸν μουσικὸν Πήγασσο καὶ ἀνίπτατο μετ' αὐτοῦ εἰς ὑψηλοτέρας σφαίρας, ὁπόθεν ἔρριπτε τὰς ὡραιοτατας μελωδίας, τὰ εὐωδέστατα ἄνθη τῆς μουσικῆς του φαντασίας, ἐπὶ τῆς πεζῆς καὶ ἀγόνου γῆς. Ὁ Μάγερβέερ, ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος μελωποιός, ἐκάθητο ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους πρὸ κλειδοκυμβάλου, ἐδοκίμαζεν, ἔκρουε τὰ πλῆκτρα καὶ ἑκατοντάκις ἐδιώρθονε καὶ ἔτροποποίει τὰς συνθέσεις του, ἕως οὗ ἐπὶ τέλους ἀνεύρισκε τὸ ποθούμενον εἶδος τῆς μελῳδίας τὴν ὁποίαν καὶ ἀμέσως ἔγραφεν ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Ὁ Σποντίκη, ὁ ποιητὴς τοῦ «Φερδινάνδου Κόρτελ» ὁσάκις ἐμελοποίει, εὑρίσκετο περικυκλωμένος ὑπὸ πολυαρίθμων ἐπιστημονικῶν βιβλίων, τῶν ὁποίον ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἐφαίνετο σαντελεστικὴ εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας του.

Ὁ Berlioz, ὁ μεγαλοφυὴς καὶ ὑψιπετὴς μουσικός, ἐποίησε τὰ λαμπρότερα τῶν φανταστικῶν ἔργων του, ὅταν ἡ σύζυγός του (μιὰ τῶν διασημοτέρων ἠθοποιῶν τῆς Ἀγγλίας) τὸν παρέσυρεν ὡς ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν διὰ τῆς ἀπαγγελίας τῶν ὡραιοτέρω χωρίνων τῶν δραμάτων τοῦ Σαιξπήρου.

Ὁ Bellini ἠδύνατο νὰ ἐφεύρῃ τοὺς γλυκεῖς τόνους τῆς μουσικῆς του, μόνον ὅταν ἐκάθητο ἐντὸς θαλάμου, εὐωδιάζοντος ἐξ ἀνθέων καὶ κεκοσμημένου δι' ὡραίων εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων. Τὸ ἰδίωμα τοῦτο εἶχε καὶ ὁ γερμανὸς μουσουργὸς Kuhard Wagner.

Ὁ Chopin ὁ ἐμβριθὴς καὶ μελαγχολικὸς μελοποιός, ὁσάκις ὁ οὐρανὸς ἦτον αἴθριος καὶ ἥλιος ἐξέπεμπε τὰς φωτοβόλους καὶ θερμὰς ἀκτίνας του, ἐποίει ζωηρὰς καὶ περιπαθεῖς συμφωνίας, ὁσάκις δὲ ὁ καιρὸς ἦτο μελαγχολικὸς κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου, ὅτε ἀκούει τις μόνον τὸν θόρυβον τῶν ἀπὸ τῶν δένδρων καταπιπτόντων φίλλων ἔγραφε τὰς μελαγχοκοτάτας τῶν συνθέσεών του.

Ὁ Ροσσίνης, ὁ φαιδρὸς οὗτος ὀπαδὸς τοῦ Ἐπικούρου, ὅστις μόνος του ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοδάν πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἐκλεκτοτέρων ἐδεσμάτων τῆς τραπέζης του, ἐνεπνέετο ὁτὲ μὲν ὑπὸ λουκουλλείων γεύματων καὶ ἀφρίζοντος καμπανίτου, ὁτε δὲ ὑπὸ ὡραίων καὶ πολυτελῶς ἐνδεδυμένων γυναικῶν ἐν φαιδρᾷ καὶ εὐτραπέλῳ συνομιλίᾳ.

Ὁ Haléný, ὁ ποιητὴς τῆς «Ἰουδαίας» ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ μόνον ὅταν εἰς τὸ πλευρόν του ἐσύριζε μικρὰ λέβης τεῖου, πλήρης ζέοντος ὕδατος. Ἐὰν ἔπαυεν ἡ μονότονος βοὴ τοῦ κοχλάζοντος ὕδατος καὶ τοῦ διεκφεύγοντος ἀτμοῦ, ἔπαυε συνζρὸνως κινουμένη καὶ ἡ φαντασία τοῦ διδασκάλου.

Ὁ Λουδοβῖκος Σπὼρ εἶχεν ὡς ὁ ἴδιος διηγεῖται εἰς τὴν βιογραφίαν του, τὰς καλλίστας ἐμπνεύσεις,ὁσάκις ἐξερήγνυντο πυρκαϊαὶ καὶ συνέβαινον ***ἄλλα παρόμοια δυστυχήματα*** (συμβουλευθῆτε, τὸ Ἄνω-Κάτω) Γενομένης ποτὲ πλημμύρας ἐν Βιέννῃ, καθ' ἣν τὸ ὕδωρ εἶχεν εἰσρεύσει μέχρι τῆς δευτέρας ὀροφῆς τῆς οἰκίας του, ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸν πείσωσι νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἐν τῇ τρίτῃ ὀροφῇ εὑρισκόμενον οἴκημά του, ἐπειδὴ διὰ τῆς θέας του συνωθουμένου ρεύματος τῶν ὑδάτων τῷ εἶχεν ἐπέλθει ἡ ἔμπνευσις μιᾶς τῶν ὡραιοτέρων συμφωνιῶν του, τὴν ὁποίαν ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου. Μεγάλη λύπη ἐπίσης ἐκέντα τὴν φαντασίαν του, οὕτω δὲ προσεγγίζοντος τοῦ θανάτου τῆς πεφιλημένης συζύγου του, γλυκύταται καὶ ἁρμονικώτσται μελωδίαι διήρχοντο διὰ τῆς κεφαλῆς του, τὰς ὁποίας ἀμέσως, παρὰ τὴν κλίνην τῆς ἀποθνησκούσης, ἐκάθητο καὶ ἔγραφε.

Ὁ Ἰωάννης Στράους τέλος, γράφει τὰς ἐμπνεύσεις του ὅπου ἂν ἐτύγχανε, καθ' ὁδὸν ἢ ἐν τοῖς καφφενείοις ἐπὶ μικρῶν φύλλων χάρτου. Ὅταν λοιπὸν ἔπειτα ἔχῃ σκοπὸν νὰ συναρμολογήσῃ τοὺς διαφόρους ἀριθμοὺς καὶ τὸ ὑλικὸν τῶν συνθέσεών του δὲν ἐξαρκῇ, ἀναδιφεῖ τὰ ἐρριμμένα ταῦτα φύλλα καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκλέγει τὰ προσφορώτερας πρὸ συμπλήρωσιν τῶν ὑπαρχόντων κινῶν. Ἐκ τοῦ τροπου ὅμως τούτου τῆς συνθέσεως ἐξηγεῖται, διατὶ πολλάκις αἱ στιμφωνίαι τοῦ μουσουργοῦ τούτου εἶναι ὅλως διολου ἀσυνάρτητοι καὶ ἀσύντακτοι.

Ἀπὸ τοὺς ὑπαξιωματικοὺς

τοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ « ΠΑΝΘΗΡ »

1. Εὐαγγ. Ψαρούδας, — 2. Ν. Στεργίου
3. Κωνστ. Μουστάκας. — 4. Σπ. Χοντρογιάννης
5. Νεοκλῆς Τριανταφυλλίδης
(ἀποχωρήσας ἀρχισυντάκτης τῆς Ἐπιθεωρήσεως).

H ONORÉ DE BALZAC

Η ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΕΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ

(συνέχεια)

Μεταφρ. ***ΒΑΣΙΛΗ ΣΑΜΠΑΝΙΔΗ***

— Δὲν πρεπει νἆναι οὔτε τρελλὸς, οὔτε κατεργάρης, νὰ μὴ μεγαλοποιῇ διόλου, ἐκεῖνο ποῦ μόλις αἰσθάνεται νὰ μὴν πιστεύῃ διόλου πῶς μὲ μερικὲς πολὺ ρωμαντικὲς φράσες, μὲ πολὺ ὑποκριτικιὰ γλυκάδα θὰ μπορέσῃ να κάνῃ μιὰ γυναῖκα, ν' ἀλλάξῃ τὰ σχέδιά της. Πρέπει νἆναι ὑπάκοος μυστικὸς, ὑπομονητικός. Νὰ φυλάξῃ νὰ ὁριστοῦνε καλὰ ἡ ἰδέες μου, νὰ γίνῃ ἡ θέλησή μου καὶ ἴσως τότε...

— Ἴσως τότε ; ... Θελκτικιά μου προσωπίδα, τελείωσε, πὲς τὴν τύχη μσυ...

Θὰ ὑπακούσω, σιωπὴ, ὑπακοή, ὑπομονὴ, ὅλα τὰ ὑπόσχουμαι.

Ἔτσι μιλῶντας ὁ Πρεβὰλ, προσήλωσε τὰ ζωογονημένα ἀπὸ ἔρωτα κι' ἐλπίδα βλέμματά του στὴν ἐνοχλητικιὰ μάσκα, πὸῦ ἀνάμεσά της δύο μεγάλα μάβρα μάτια, γλυκὰ καὶ λαμπερὰ μοιάζανε νὰ τὸν ἐξετάζανε μὲ προσοχὴ ἥσυχη καὶ σκεφτικιά.

Χωρὶς νὰ προσέξῃ στὸ ἐρωτόληπτό της, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε ἐκφρασθῇ, εἶπε μ' ἕνα ἀφηρημένο ὕφος.

— Αὐτὴ ἡ κορδέλλα,δείχνει ἀξία, ἄχως ἄλλο θἆσουν σὲ στρατιωκὴ ὑπηρεσία.

Ὁ Λέων, ξαφνισμένος ἀπ' αὐτὴ τὴ γαληνάδα, ἐπάντησε μ' ἕνα καταφατικὸ κούνημα τοῦ κεφαλιοῦ.

— Ποιὸ σύνταγμα ;

— Εἶμαι ἴλαρχος στὸ 60 εἶπε λιγάκι μελαγχολικά.

— Θἄχῃς ἄδεια, χωρὶς ἄλλο ; Ἡ οἰκογένειά σου εἶνε ἀπ' αὐτὴ τὴν πόλη ;

— Ὄχι, ἡ οἰκογένειά μου, τίμια, σεβαστὴ, μὰ ὄχι τόσο πλούσια, κατοικεῖ σὲ μιὰ μακρυνὴ ἐπαρχία, ἦλθα ἐδῶ μὲ τὸ σύνταγμά μου, πολυαγαπημένη μου μάσκα, εἶμαι ὅπως καὶ σὺ, ἀπὸ λίγο καιρὸ στὴν πρωτεύουσα. Δὲν ξέρω κανένα ὅπως ἐσὺ, εἶμαι λέφτερος ὅπως ἐσὺ, χωρὶς κανένα δεσμὸ, χωρὶς καμμιὰ ἀγάπη. Ἡ τύχη μ' ἔφερε ἐδῶ μέσα γιὰ νὰ χάσω τὴν καρδιά μου, τὴν ἐλευθεριά μου, τὴν ἡσυχία μου...

— Καὶ γιὰ νἄβρῃς μιὰ σκληρόκαρδη, μιὰ ἀχάριστη δὲν εἶναι ἔτσι ;

Αὐτὰ εἶνε λόγια συνειθισμένα. Καλὰ λοιπὸν, ἐγὼ, πιὸ δίκαια, σ' αὐτὴν τὴν τύχη, τὴν κἄποτε τόσο ὑποχρεωτικιὰ, ἀρχίζω νὰ πιστέβω πῶς μ ὑπερέτητε πολὺ (φέρνοντας τὸν ἕνα κοντὰ στὸν ἄλλο) σμύγοντάς μας κι' ἔτσι τῆς χρωστῶ τὸ μόνο καλὸ πῶλειπε ἀπ' τὴ ζωή μου.

— Λατρεφτή μου ἄγνωστη, ἂς μποροῦσα νἄπεφτα στὰ πόδια σου καὶ νὰ σ' ὁρκιστῶ πὼς ὁ Λέων ντὲ Πρεβὰλ, ὑπόχρεος καὶ ὑπάκοος, ὅλα θὰ τὰ κάμῃ γιὰ νὰ γίνῃ ἄξιος μιᾶς τόσο γλυκιᾶς ἐξομολόγησις !

— Ξομολόγησης ! εἶπε. Ἄ ! ἔκαμα τὴν ξομολόγηση... Μὰ, διὲς πῶς μᾶς ὑποψιάζουνται αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι.

— Πῶς νὰ μὴν κολακεφτῇ κανεὶς μὲ κεῖνο ποῦ τοῦ ἐφκιοῦνται μὲ τόσο πάθος ; ... Μὰ δὲν θὰ γνωρίσω αὐτὸ τὸ θελκτικὸ πρόσωπο ποὺ ἐφκριστιέται νὰ μὲ πειράξῃ τόσο ; Δὲ θὰ μπορέσω νὰ βγάλω αὐτὴ τὴ ζουλιάρα μάσκα ποῦ μοῦ κλέφτει τὰ χαρακτηριστικά σου ; ...

— Ποὺ εἶνε, ἴσως, τόσο ὥμορφα...

— Ἄ ! ἂς μποροῦσα νὰ τὰ θαύμαζα, γιὰ μιὰ στιγμὴ μόνο καὶ νὰ διαβάσω ἐκεῖ...

— Δὲν μπορεῖς νὰ διαβάσῃς στὰ μάτια μου ;

— Εἶνε μάγα, μ' ἄν μποροῦσαν νὰ ἑνωθοῦν μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο...

Σηκώθηκε, καὶ μ' ἕνα ὕφος πιὸ σοβαρὸ, πιὸ ψυχρό :

— Ὄχι εἶπε, ποτὲς δὲν θὰ μὲ διῇς, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσῃς νὰ μὲ γνωρίσῃς, καὶ νὰ μάθῃς τίποτα ἰδιαίτερό μου.

Ὁ Πρεβὰλ στάθηκε ξαφνισμένος.

— Εἶδαν ποτὲς κανένα πιὸ ἀκατανόητο καπρίτσιο ; Εἶνε ἀνώφελο νὰ σᾶς ἐνοχλῶ πολὺ κυρία. Θέλετε, τὸ βλέπω, ν' ἀνταμώσετε τὴ συντροφιά σας..., πρέπει νὰ τὴ ζητήσουμε...

— Τὸν ἀντίσκοψε χωρὶς νὰ προσέξῃ στὸ θυμό του.

— Λέων ντὲ Πρεβὰλ, εἶνε τὄνομά σου, δὲν εἶνε ἔτσι ; εἶπε μ' ἕνα ἀφηρημένο ὕφος, ἴλαρχος στὸ 60 ; Θἄσαι γιὰ κάμποσο ἀκόμα καιρὸ σ' αὐτὴ τὴν πόλη :

— Ἔ ! τί σᾶς ἐνδιαφέρει, σκληρόκαρδη, ἀφοῦ δὲν θέλετε νὰ μὲ ξαναδιῆτε, ἀφοῦ. .

— Μὰ, πῶς λοιπὸν σοῦ κατέβηκε, πῶς δὲν θέλω νὰ σὲ ξαναδιῶ ;

Πῶς, καὶ τὸ πιὸ μικρὸ πρᾶμα, μπορεῖ νὰ ταράξῃ τὸ λογικὸ τῶν γνωστικῶν τοῦ κόσμου ; ... Θέλω τόσο πολὺ νὰ σὲ ξαναδιῶ, πού...

— Ἔ ! Θέ μου, τί λοιπὸν ἀπόγινες, ἀγαπητή μου : φώναξε πίσω τους μιὰ γυναικήσια φωνὴ, δυὸ ὧρες σᾶς γυρεύουμε.

Ἦταν ἡ φιληνάδα τῆς ὥμορφης μάσκας, μὲ τὸν καβαλιέροτους. Σμίξανε. Ἀνταμωθήκανε λοιπὸν καὶ διηγήθηκαν μὲ λίγα λόγα τὰ γεγονότα τῆς βραδυᾶς.

— Εἶμαι κατασκοτωμένη ἀπὸ κούραση καὶ σταναχώρια, εἶπε ἡ κυρία ποῦ εἶχε ἔρτει, καὶ σᾶς ζητῶ γιὰ χάρη νὰ φύγουμε.

Μ' ὅλη μου τὴν εὐχαρίστησι, θαρρῶ πῶς δὲν ἔχουμε τίποτα νὰ κάνουμε πιὰ ἐδῶ.

— Τί ! τόσο νωρίς ! φώναξε ὁ Λέων, τουλάχιστο μ' ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς συνοδεύσω ἴσα μὲ τ' ἀμάξι ;

Δέχθηκε τὸ χέρι του καὶ ἀκολούθησαν τἄλλο ζευγάρι.

— Ὦ ! σὲ παρακαλῶ, ξακολούθησε ὁ Λέων, ἂς συνεχίσουμε ἐκείνη τὴ θελκτικιὰ συνομιλία ποὺ διακόφτηκε τόσο ἄσχημα,τὸ ζήτημα ἦταν νὰ ξαναδωθοῦμε,πότε ; ποῦ ; πῶς ;... Σκέψου πῶς θὰ τὰ χάσω ὅλα σὲ λιγάκι μὲ στιγμὴ, ἐξὸν ἀπ' τὴν ἀνάμνηση, δὲν μοῦ δίνεις λίγες ἐλπίδες ; ...

— Θέλει λοιπὸν ὁ κύριος νὰ ξεχάσῃ ἐκεῖνο τὸν μεγάλο θυμό ;..

(Ἀκολουθεῖ.)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ἡ μόνη ἀρετὴ τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ ἀκριβὴς ἀντίληψις τῆς θέσεώς του, ὅταν εὑρίσκεται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς ὁμοίους του. Ἀλλ' ὁ τυφλὸς ἐγωισμός, ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον, παρουσιάζων ἐξογκωμένα τῶν ἄλλων τὰ σφάλματα, ἀποκρύπτει ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας τὰ ἰδικά μας ἐλαττώματα καὶ γεννᾷ τὴν ἰδέαν εἰς τὴν ψυχήν μας ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἀθῷοι καὶ ὅτι τὸ σφάλμα εἶναι τοῦ ἐχθροῦ μας. Ἐὰν ὅμως μᾶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας καλύτερον εἰς τὴν διαφοράν, ἥτις μᾶς χωρίζει ἀπὸ τοὺς ἀντιθέτους μας, ἴσως θὰ εὑρίσκομεν, ὅτι δὲν εἶναι πάντοτε ἐκεῖνοι οἱ ἀληθεῖς αἴτιοι τῶν συμφορῶν μας, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοί καί, ὅτι ἀντὶ νὰ μεμφώμεθα τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ μεμφθῶμεν τὸν ἑαυτόν μας.

Ἡ ψυχὴ τοῦ εὐγενοῦς ἀνθρώπου, δυστυχῶς, εἶναι ἀνοικτὴ καὶ ἐλευθέρα, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀντιληφθῇ εὐθὺς ἀμέσως, ὅτι τὰ πρόσωπα μετὰ τῶν ὁποίων ἔρχεται εἰς σχέσεις καὶ ἐπικοινωνίαν; κρύπτουν τὰς περισσοτέρας φορὰς κάτωθεν ἑνὸς ἀγνοῦ μειδιάματος κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίπλαστον εὐγένειαν τῶν τρόπων, δηλητήριον διὰ τοῦ ὁποίου μαραίνουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐτυχίαν μας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ σφάλμα εἶναι ἰδικόν μας διότι ἀπατηθέντες ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα ἀφήσαμεν ἐλευθέραν τὴν καρδίαν μας νὰ ἐκφρασθῇ καὶ νὰ ὁπλώσῃ τὰ ἀγνότερα ἴσως τῶν συναισθημάτων μας. τὰ ὁποῖα καὶ γίνονται τὸ σῶμα τῆς κατηγορίας μας, δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐξ' ἄλλων λόγων καὶ ἐξ' ἄλλων ἀφορμῶν ὁρμώμενοι ἐκμεταλεύονται ταῦτα πρὸς καταστροφήν μας.

Διὰ τοῦτο παραμένει αἰωνία ἡ συμβουλὴ τοῦ Θείου Ἀποστόλου «βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί... ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι».

Καὶ ὅμως, διὰ τὴν εὐγενῆ ψυχὴν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ κρυψίνοια καὶ ἡ ἄμετρος ἐπιφύλαξις, διότι ἐκλαμβάνουσα ἀγνοὺς καὶ ἐναρέτους, ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἔρχεται εἰς σχέσεις, ἀφήνει ἐλεύθερον τὸν ροῦν τῆς ἀγνότητός της, ὄχι διὰ νὰ σαγηνεύσῃ, ὄχι διὰ ν' ἀπατήσῃ, ἀλλὰ διότι αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ φανῇ ὁποία τις εἶναι.

Καὶ θὰ εἶναι ὄντως ἔργον δικαιοσύνης τὰ ἔργα τῆς καρδίας νὰ κρίνονται ὑπ' αὐτῆς τῆς καρδίας, ἥτις εἶναι ἡ μόνη ἱκανὴ νὰ αἰσθανθῇ τὸ δίκαιον πρὸ τῶν ραδιουργιῶν τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀναισθήτων καὶ φθονερῶν ἀνθρώπων, των ὁποίων σκοπὸς εἶναι νὰ καταστρεψουν τὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν τοῦ ἄλλου διότι εἶναι εἰλικρινής.

ΚΤΑΣΙΦΙΛΟΣ

ΑΠ' ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

— Εἶδα πολλὰ λολούδια, γνώρισα πολλὲς μυρωδιές, καὶ μές στὸ πέταμά μου, μυριους μικρόκοσμους ἀντάμωσα. Τί εἶμαι; τιποτα. Πιάσεμε καὶ σκόνη θὰ γενῶ. Ζῶ χωρὶς κι' ἐγὼ νὰ ξέρω το γιατί.

Μὰ λὲς νὰ μὴν τὸ ξέρω;

Γιὰ ποιόνα πλάσθη ἡ χαρά;

ΤΟ ΚΟΚΙΝΟΨΑΡΟ

— Μὲ βλέπεις πῶς πληγωμένο στὸν ἄμμο σπαρταρῶ; ἔλα αὔριο καὶ θὰ μὲ διῆς μὲς στὸ γυαλί, νὰ λαχταρῶ τὰ ἥσυχα νερὰ τῆς λίμνης, τὰ σμαραγδένια. Μὰ ἔλα καὶ μεθαύριο θὲ νὰ σοῦ πῶ:

— Ὠ τώρα δὲν μὲ μέλει συνείθησα μὲς στὴ σκλαβιὰ καὶ τὸ γυαλί μοῦ φαίνεται παλάτι!

Ὀχτώβριος 1918

ΒΑΣΙΛΗΣ Δ. ΣΑΜΠΑΝΙΑΝΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

ΣΤΟ ΓΕΝΗ-ΤΖΑΜΗ

Θὰ ἔτυχε νὰ περάσῃς ἀπ' τὸ Γενῆ-Τζαμῆ τῆς Πόλης μας. Τόπος διάσημος καὶ ξακουσμένος. Το τὶ γίνεται ἐκεῖ κάθε μέρα καὶ πρό πάντων τὶς Παρασκεβές, δὲν θὰ τὸ καλοπαρατήρησες, γιατὶ περνῶντας ἀπὸ ἐκεῖ, κυττάζεις μιὰ ὥρα ἀρχήτερα νὰ γλυττώσῃς ἀπὸ κεῖνο τὸ συρφετὸ καὶ ξεπερνᾶς σφύγγοντας τὶς τσέπες σου.

Κι' ἔπειτα δὲν εἶσαι καὶ χασομένος σὰν καὶ μένα καὶ τὸ κυριώτερο ἀπένταρος.

Δὲν θὰ σοῦ περιγράψω τὰ τριγυρνὰ μαγαζιά, τ' ἀκίνητα σὰν νὰ λέμε, παρὰ τά κινητά μόνο.

Ἔμπα στὸν ἀνοιχτότοπο, πρῶτα-πρῶτα πλῆθος ἀδιαπέραστο, στρατιῶτες, μικροπουλητές, κόσμος, κόσμος, κόσμος.

Καὶ ἀφοῦ σὲ εἶπα μικροπουλητές, θὰ σὲ συστήσω μερικούς.

Τὸν βλέπεις αὐτὸν ἐκεῖ κάτου, χαμογελαστὸς καὶ πρόσχαρος γυρνάει μὲ μιὰ μασιὰ κάτι στενὰ μακρουλὰ καὶ μικρὰ πράμματα πάνου σὲ μιὰ σκάρα. Ψήνει κάτι τι σάν κρέας ποὺ γιὰ τὴν προέλευσίν του δὲν σοῦ δίνω λόγο.

Μπροστά του ἕνας ταμπλᾶς γιαμᾶτος ὑλικὸ καὶ ψωμὶ ἄσπρα ἂν ἀγαπᾶς κι' ἀπανου στὸ ταμπλᾶ του ἂν θέλῃς ἔχει ἀκόμα καὶ τὸ φουρνέλο του....., εἶδες, ξέχασα να σὲ πῶ πῶς εἶνε ὁ κιοφτετζῆς! Ἄ! διες τὸν ἄλλον ἀντίκρυ του, ἔχει ἕνα τραπέζι φορτωμένο μὲ δυὸ πελώρια κορούπια γιοματα νερὸ κόκκινη μπογια καὶ ζαχα.....ένη.., ἃ ξέχασα, καὶ παγο. Κι' ὁ κοσμακης πίνει, πίνει, τὴ δυσσιναδα του μ' ἕνα γρόσι!

Μα δὲς παρακατου κάτι ἀνθρώπους γαλαζοντυμένους ποὺ μὲ μια ζυγαρια φαίνεται σα νὰ ζυγιαζουν τα χασικο ψωμια ἑνὸς μπακαλη. Εἶνε ἡ δημαρχία....

Γύρνα ἀπ' ἐδῶ, διές τον αὐτὸν τὶ καμνει σ'ἐκεῖνη τὴν πέτρα ἀνεβασμένος, ἔχει κατι πανικὸ στὸ χέρι του κάτι σώβρακα κατι πουκαμισα μισολερωμένα κοὶ τα πουλεῖ occasion! Ρωτοῦνε ὕστερα πῶς ἔχουμε γρίππη καὶ χολέρα. Αὐτὸς ἐδῶ, μα ποῦ θα τὸν διῆς, τὸν ἔχουν περικυκλωμένο εἶνε αὐτὸς πρῶτος ποὺ ἔφερε να πουλήσῃ λοκούμια για ἑκατὸ γρόσια τὴν ὀκᾶν· καὶ πέρνει ὁ στρατιώτης για να γλυκαθῇ κι' ὁ γέρος ἐπαρχιώτης για να δουλέψουν τα δόντια του. Διές τους ὅμως ἐκείνους ἐκεῖ τὶ καμνουν, καθισμένοι μπρὸς σὲ μικρα τραπέζακια γιοματα ἀπὸ χαρτια μελ' ανη, πᾶνες κ. τ. λ. Εἶνε οἱ γραμματικοὶ τοῦ στροτιώτη καὶ καθε ἀγραμματου ἀγᾶ. Σοῦ γραφουν 81, θὲς μὲ τὴν ὑπόσχεση, χωρὶς να σὰ ποῦν τίποτα, να εἶνε μυστικοί! Ἀφησέ τους, κι' εἶνε παλαιοντολογικα πραμματα. Γύρνα νὰ διῆς ὅμως τῆς ἐποχῆς εἰκόνα. Μέσα σὲ τόσες ἀποκρουστικὲς σκηνὲς θὰ διῆς καὶ κάτι συγκινητικὲς ποὺ ἂν δὲ φαίνουνται, εἶνε ὅμως ἀξιοπαρατήρητες.

Διὲς τοὺς στρατιῶτες ποὺ καθουνται στα σκαλια τοῦ τζαμιοῦ. Ἀφησε ἐκείνους ποὺ μασουλίζουν καὶ κείνους ποὺ κοιμοῦνται. Διὲς τοῦς ἄλλους ποὺ μιλοῦν. Χωρὶς να ξέρῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον πιανουν κουβέντα: «ἀπὸ ποῦ εἶσαι;» πρῶτα-πρῶτα αὐτὸ κι' ὕστερα «πῶς σὲ λέν,» κι' ἀρχίζουν ἱστορίες. Λέει ἕνας τα ἰδικα του, θυμᾶται καὶ ὁ ἄλλος καὶ τότες κλαιόντας τα παλια τους, μνήσκουν μόνο στὶς ἐνθύμησες τῶν περασμένων ἀγαθῶν.

Β. ΣΑΜΠΑΝΙΑΝΣ

Ἡ διεύθυνσις ἐπιφυλλάσσει τὴν γνώμην της διὰ τὸν προσεχῆ ἀριθμόν.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΑΤΩ Ο ΓΑΜΟΣ

Μὲ μεγάλη μου ἔκπληξη καὶ εὐχαρίστηση συνάμα, διάβασα στὸ περασμένο φύλλο τῆς «Ἐπιθεωρησίς» μας τὸ ἄρθρο τῆς Ὁ Ἑλδας Λαμπίση. Ὁμολογῶ καὶ πάλι, ὅτι πολὺ ξαφνιστικα βλέποντας νὰ γίνεται ἀπὸ γυναῖκα μιὰ τέτοια ἀρχή, βλέποντας νὰ καταφέρνεται πρώτη ἡ γυναῖκα γιὰ τὸν ἀπαισιο δεσμό, τὸ ἀπαισιο ἀλυσσόδεμα, ποὺ τὸ λένε «*γάμος,*» καὶ νὰ τοῦ δίνῃ τὴν κατακεφαλιά. Μάλιστα, δεσποινὶς Λαμπίση, κι' ἐγώ, σὰν ἄντρας ποὺ εἶμαι, συμμαχῶ μαζύ σας, μὴ σᾶς φανῇ παράδοξο, καὶ φωνάζω: κάτω ὁ γάμος!

Ἀλήθεια, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῇ, τὶ λόγο ὑπάρξεως ἔχει αὐτὸς ὁ γάμος ποὺ δημιουργεῖ τὴν οἰκογένεια κ' ὕστερα τὴν Κοινωνία. Καὶ χωρὶς αὐτῶν μποροῦσε καὶ πάλη νὰ γίνῃ ἡ ἕνωση τῶν φύλων, καὶ χωρὶς αὐτὸν μποροῦσε νὰ συστηθῇ μιὰ κοινωνία ποὺ θᾶταν ἴσως χίλιες φορὲς καλύτερη ἀπ' τὴν σημερινή. Ὁ Γάμος ἡ Οἰκογένεια, εἶναι τὸ σκότωμα τοῦ ἀτόμου, τὸ περιορίζουνε μέσα σ' ἕνα στενὸ περιβάλλο, τοῦ ἀφαιροῦν κάθε ἐνέργεια, κάθε ζωτικότητα, καὶ τοῦ ἐπιβάλλουνε νὰ ζήσῃ σύμφωνα μὲ κάτι νόμους ποὺ τοὺς ἔβαλε μιὰ σάπια, μιὰ μαραζιασμένη, μιὰ ἐξαρθρωμένη, μιὰ πρόστυχια Κοινωνία.

Σήμερα οἱ νέοι μας ἀρχίζουν μ' ἕνα «εἰδύλλιο» μ' ὁποιαν τύχη, ἀδιάφορο ἂν εἶναι ἄσχημη, στραβομοῦρα, προικισμένη μ' ὅλες τὶς καλλονὲς ἑνὸς θηλυκοῦ Θερσίτη, καὶ σὰν νέοι ποὺ εἶνε τρακώνουνται κ' ὕστερα; Ὠ! ὕστερα ἔρχεται τὸ κατάπάτι τοῦ ποτηριοῦ, ὁ Γάμος.

Κι' ἀρχίζει κατόπι μιὰ ζωὴ μαρτύριο. Γιὰ νὰ δοκιμάσουν μιᾶς στιγμῆς ἡδονή, γεννοῦν παιδιά, καταστραμμένα ἠθικῶς, (ἂν βέβαια εἶνε δυνατὸ νὰ μὴν ὑπάρχουν νέοι σήμερα, ποὺ λίγο-πολὺ νὰ μὴν ἔκανε κατάχρησες στὴ ζωή τους), καὶ τὰ παρεπόμενα τὰ ξέρετε, γρίνες, μαλλώματα, διαζύγιο.....

Εἶνε κι' ἄλλη μιὰ περίστωση. Αὐτὸ γίνεται πιώτερο στὴν ὑψηλὴ κοινωνία (!!!!) «Οἱ γονιοὶ πατρέβουν τὰ παιδιά τους δίχως νὰ τὰ ρωτήσουν κι' ἔτσι ἀμεγέτητα, ἐπιπόλαια τὰ βάζοον στὸ ζυγό, ποὺ ἴσως ποτες τους δὲν γνωρίστηκαν, ποτές τους δὲν ἀγαπήθηκαν, καὶ κατὰ συνέπεια μὴ βρίσκοντας ὁ ἕνας τὴν ἀγάπη στὸν ἄλλον, ἀφίνεται στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἐρωμένης ἢ τοῦ ἐρωμένου.

Αὐτὴ ἡ ἀσυμφωνία τῶν φύλων, αὐτὴ ἡ ἄψεσβῦσε ἕνωσή τους, δημιούργησε σήμερα τὴν ὑπέροχη(!) Κοινωνία!

Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, οἱ παπποῦδες μας, οὔτε κἂν ρωτοῦσαν τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη. Τὸ κορίτσι ἦταν ἀναγκασμένο. θέλει δὲ θέλει νὰ πάρῃ ἐκεῖνον ποὺ αὔτε κἂν γνώρισε. Δὲ μποροῦσε να κάνῃ κι' ἀλλοιῶς γιατὶ ὕστερα σὰν σπαθὶ τοῦ Δαμοκλῆ κρέμονταν στὸ κεφαλικό της ἡ κατάρα τῶν γονιῶν, ἄλλη πληγὴ πάλι αὐτή! Μὰ οὔτε κι' ἦταν σὲ θήση νὰ ρωτήσῃ τὴν καρδιά της ἂν ὁ γαμπρός τῆς ἄρεσε:

Τὶ περιμένετε λοιπὸν ἀπὸ τέτοιο γάμο;

Ἡ γυναῖκα δούλεβε τοῦ ἀντρός, κι' ἂν τύχαινε ἐκεῖνος ἀλκοολικός, τότες ἔχεις μποροστά σου γυναῖκα μὲ μιὰ τσούρμα παιδιά, νὰ τρέφῃ τὸν ἀνίκανο γιὰ δουλειὰ ἄντρα καὶ γιὰ ποιὸ λόγο; καὶ ποιὸ δικαίωμα ἔχει ὁ ἄντρας νὰ ἀπαντῇ τέτοια θυσία ἀπ' τὴ γυναῖκα; Ἀμ' ἴσια, ἴσια, γιατὶ εἶνα *ἄντρας,* γιατὶ τῆς χάρισε ὅλα αὰτὰ τὰ παιδιά, γιατί.....

Ἐ! ὄχι λοιπόν! Φτάνει, φτάνει ὡς τώοα αὐτὸ τὸ πνίξιμο τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου. Φτάνει. Ἀφήστετο τὸ παιδὶ ν' ἀναπτυχτῇ καὶ κατόπι μὲ τὴν κρίση του ν' ἀποφασίσῃ καὶ τούλάχιστο ἂν πάρῃ ἕνα στραβὸ δρόμο νᾶναι μόνο αὐτὸ ὑπεύθυνο καὶ ὄχι οἱ γονιοί του (ποὺ ἴσως δὲν θὰ τοὺς ξέρει).

Νέοι καὶ νέες, χορτᾶστε τὴ ζωή σας, ἀγαπήστε, ἀγαπήστε ὅσο μπορεῖτε περισσότερο, μὰ μὴ σκλαβώνεστε. Χορτᾶστε ὅλες τὶς ἡδονές, ὅλες τὶς τρυφές. Αὐτὴ εἶνε ἡ Ἠθικὴ. Κορίτσια, δουλέψτε! Ξυπνῆστε σκλάβες τοῦ ἀντρίκιου ἐγωϊσμοῦ! Μητέρες μόνο ἐσεῖς θ' ἀναθρέψετε τα παιδιά σας. Ὁ ὅρος ἡ λέξη πατέρας, ὅπως τουλάχιστο τὸν ἐννοῦν σήμερα, πρέπει νὰ λείψῃ! Νέοι, ἀπὸ σᾶς περιμένω νὰ φωνάξετε μαζύ μου: ***Κάτω ὁ Γάμος, κάτω ἡ Οἰκογένεια ποὺ μᾶς σκλαβώνει!***

Ἐλευθερία, Φῶς! Μόνον αὐτά. Πρέπει νὰ μάθουμε γιατὶ ζοῦμε, πρέπει Θεός μας νᾶναι μόνη ἡ Ὀμορφιά, εἴτε στὴ Φύση εἴτε στὴ Γυναῖκα. Τίποτε ἄλλο!

Πόλη 21 Νοέβρη 1918

Μ. Θ. ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΣ

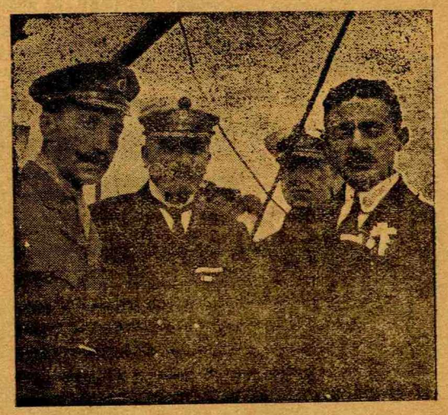

Ὁ κ. Κακουλίδης

Ο ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ

Μέσα σ τῆς νύχτας τὸ σκοτάδι ἀκουμπισμένη σ' τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου της, ποὺ μόνο τὸ φῶς τὸ τρεμοσβῦνον τῆς κανδήλας ποὺ καίει ἐμπρὸς σ' τῆς Παναγίας τὴν εἰκόνα φωτίζει, περιμένει ἡ ταλαίπωρι Νίνα χαμένη μέσα σ ἕνα πέλαγος σκέψεων.

Μὰ ἔξαφνα μέσα σ' τὸ βύθος της ἐκεῖνο, κάποιος κρότος ποὺ ἔρχεται ἀπὸ μακρυὰ ἀόριστος, συγκινημένος θαρρεῖς κι, αὐτός, τὴν ἐξύπνησε· εἶναι τὸ ρωλόγι τῆς ἐκκλησίας· μετρᾷ μὲ ταραχὴ καὶ ἀνυπομονησία,μετρᾷ σὰν ζαλισμένη καὶ κάπου κάπου ξεφεύγει ἀπὸ τὰ πικραμένα χείλη της ἕνας στεναγμός, γιατὶ κάθε κτύπος τοῦ ρωλογιοῦ σὰν βόλι φαρμακευμένο τῆς ξεσχίζει τὴν καρδιά.

Καὶ τὶ ἄγρια νυχτιά, τὶ χιόνι, τὶ κρῦο! Μ' αὐτή, μολονότι ἀπὸ πολλοῦ ἔσβυσε ἡ θερμάστρα δὲν αἰσθάνεται τίποτε, τοὐναντίον καίουν τὰ χέρια κοὶ τὸ πρόσωπό της, γιατὶ ἡ ἀγωνία ἀνεβάζει τὸ αἷμα σ, τὴν πονεμένη της καρδιά.

Ἐρημιὰ παντοῦ, ἐρημιὰ καὶ σ'τὸ μικρὸ μὰ εὔμορφο καὶ στολισμένο δωματάκι τῆς Νίνας. Τίποτε δὲν ἀκούεται ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κανονικὸ κρότο τοῦ μικροῦ της ρωλογιοῦ καὶ ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς τῆς ἄμοιρης κόρης.

— Ἀκόμη νὰ φανῇ ψιθύριζε μὲ παράπονο. Θεέ μου τὸ ξεύρω πῶς αἰτία τῆς δυστυχία μου εἶμαι ἐγώ, ἐγὼ ἡ ἀχάριστη! Ν' ἀφήσω γιὰ τὴν ἀγάπη του τοὺς γονεῖς μου, τὰ καλά μου καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσω! Ὥ πόσον ἦτο εὐγενής, πόσο περιποιητικός. Μ' ἔκαμε νὰ πιστέψω πῶς μ' ἀγαποῦσε, καὶ τὸν ἀγάπησα κ'ἐγὼ μεσ' ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆ μου καὶ αἰσθάνομαι ὅτι δὲν ἔσβυσε μ' ὅλη του νὴ διαγωγὴ ἡ ἀγάπη μου. Καὶ εἶν' ἀλήθεια πῶς ἦταν'ἀφωσωιμένος σ' ἐμένα. Ἀλλά.... ἀλλοίμονο! ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἔπεσε σ' τὸ χαρτοπαίγνιον, ἔπαυσεν ὅλας του τὰς περιποιήσεις σ ἐμένα, τὸν κυρίεψε μιὰ ψυχρότης καὶ μόνος του ἔρωτας, μόνη του ἀγάπη εἶναι τὸ χαρτοπαίγνιο ποῦ θ' ἀπορροφήσῃ καὶ τὸν τελευταῖο του ὀβολό. Εἶχε κερδίσει τὴν πρώτη φορὰ ἕνα πολὺ σημαντικό, καὶ ἀπὸ τότε ἡ μόνη του ἐπιθυμία, ὁ μόνος του πόθος εἶναι τὸ καταραμένο τὸ χαρτοπαίγνιο. Ἄδικα ἔκλαΐδικα τὸν παρακάλεσα νὰ παύσῃ τὸ ἐλεεινό του αὐτὸ πάθος ποὺ θὰ μᾶς καταστρέψῃ. Μοῦ ἔδωσε τὸ λόγο του, πολλὲς φορὲς μοῦ ὑποσχέθηκε πῶς θὰ μ' ἀκούσῃ, μὰ πάντα μ' ἐγελοῦσε. Ἀχ πόσον αὐτή του ἡ μανία τὸν ἐσκλήρανε, ποῦ οὔτε τὰ δάκρυα μου, οὔτε τὰ παρακάλια μου τὸν συγκινοῦν εἰς βαθμὸ ποὺ μὲ κάμουν νὰ παραδεχθῶ πῶς ποτέ του δὲ μ' ἀγάπησε. Μὰ ὄχι, τὸ πάθος τοῦ χαρτοπαιγνίου ἔγινε πειὸ μεγάλο κι' ἀπ' τὴν ἀγάπη μας.

Κ' ἡ δυστυχισμένη Νίνα μὲ φλογισμένα ἀπὸ δάκρυα τὰ μάτια, ἄυπνη, μὲ πονεμένη τὴν καρδιά, περίμενε, περίμενε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖνος ποῦ τοῦ εἶχε χαρίσει τὴν καρδιά της. Τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτῃ, πυκνὸ ἀδιάκοπο μέσα ἀπ' τοῦ μαύρου οὐρανοῦ τὴν ἀγκαλιά, καὶ τὸ ρωλόγι νὰ ταράσσῃ τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας. Ἄξαφνη ξεπετιέται ἀπὸ τὴ νάρκη της, μετρᾷ, μιά, δυό, τρεῖς.— Εἶναι τρεῖς κι' ἀκόμη νὰ ἐπιστρέψῃ! Κ' ἐνῷ τὰ δάκρυά της κυλούσανε θερμὰ ἐπάνω σ' τ' ὠχρὸ πρόσωπό της ἀκούει βήματα νὰ πλησιάζουν σ' τὴν ἔρημή της τὴν κατοικία. Τρέχει ἔξαλλη ν' ἀνοίξῃ, μ' ἕνα ἐπιπληκτιλὸ μὰ γλυκὸ παράπονο σ' τὰ χείλη σ' τὸν πρῶτο τῆς θύρας κτύπο. Αλλά..... ἀντὶ νὰ διῇ ἐκεῖνον π' ἀγαποῦσε, ἀντὶ νὰ διῇ ἐκεῖνον ποῦ γιὰ τὸν ἔρωτά του, λησμόνησε τοὺς γονεῖς καὶ τὴν εὐτυχίαν της, βλέπει ἕνα πρόσωπο ἀπαίσιο, ἕνα πρόσωπο ξένο, ποῦ ζωγραφιζούντανε ἐπάνω του ἡ κτηνωδιὰ τοῦ πάθους, νὰ τὴν γλυκοκυττάζῃ καὶ νὰ τὴν δίνῃ μιὰ ἐπιστολή «Χαῖρε Νίνα.... ἔγραφε, κ' ἤταν τὸ γράψιμο καὶ ἡ ὑπογραφή του,.... σὲ ἐπαίξα,.. σ ἐκέρδισε σ' τὸ χαρτοπαίγνιο.... εἶσε δική του!»

Ὅλα τὰ ἐπερίμενε μὰ ὄχι καὶ μιὰ τέτοια ὕβριν ἀπὸ τὸν ἐραστή της. Μὲ τὸ γρᾶμμα σ' τὸ χέρι κυλίσθηκε ἐπάνω στὸ χιόνι ἀναίσθητη.. Οἱ δύο ἀσυνείδητοι δὲν ἐφάνησαν πλέον.....

Τὴν ἄλλη μέρα πένθιμα χτυποῦσα τῆς ἐκκλησίας ἡ καμπάνα.

Μήπως θρηνοῦσε τὴ Νίνα!

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΚΑΡΥΔΟΥ

ΦΘΙΝΟΠΟΡΟ.....

Φουρτουνιασμένη ἡ θάλασσα, πρασινόμαυρη, ἀφροστεφανωμένη, ξεσπάει μὲ μάνια στὴν ἀκρογιαλιά. Φυσάει λυσσιασμένος ὁ ἀγέρας καὶ τὰ δέντρα γέρνουνε τὶς ἀψηλές τους κορυφές. Φυσάει ὁ τρελλο-βορηᾶς καὶ τὰ ψύλλα τὰ κιτρινισμένα πέφτουνε καὶ στρυφογυρίζουν σὲ χοροὺς τρελλούς, νογιῶν λογιῶν χορούς, χοροὺς τσιγγάνικους, ἄγριους ἀφρικάνικους χορούς, θεότρελλα βάλς καὶ κάπου σὰν κρεμασμένα, ἴσι, στὸ ἄπειρο στέκουνται γιὰ νὰ ξαναρχίσουν μὲ πιότερη ὁρμή, ὥς ποὺ κουρασμένα σωριάζουνται χάμω. Σὲ λίγο θἄρθουν τὰ πρωτοβρόχια καὶ θὰ σαπίσουν τὰ κίτρινα φύλλα στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου, στὴν ἄκρια τοῦ δάσου, θὰ σαπίσουν οἱ πράσινες δμορφιὲς ποὺ κάμανε τῆς ἄνοιξης τὴ χρῃ, τοῦ καλοκαιριοῦ τῆς κάψας τὶς σκιές, θὰ σαπίσουν, θὰ λερώσουν μὲς' τὴ λάσπη τὰ μπρούντζινα, τὰ χρυσοκίτρινα φύλλα, ποὺ δέχθηκαν τὰ πλάστρα φιλιὰ τοῦ Ἥλιου, τοῦ Φεγγαριοῦ τὶς θλιβερὲς ἀχτῖνες, ποῦ στέγασαν τοῦ τζίτζηκα τὴν ξετρελλαμένη φλυαρία καὶ τὸ ἐρωτεμένο παράπονο τοῦ ἀηδονιοῦ..... Φυσάει ὁ ἀέρας καὶ χορεύουνε, χορεύουν πρὶν πεθάνουνε κι' ὁ χωρικός, ὁ γεωργός, ποὺ τὸ ψωμὶ καὶ τὴ ζωὴ τοῦ κόσμου ἐξουσιάζει, βιάζεται νὰ χώσῃ τὸ σπόρο του στὴ γῆς ὅσο βλέπει τὴν κανιβαλική τους ὄρχηση. .... Τὸ φθινόπωρο παντοῦ κυριαρχεῖ, τὸ φθινόπωρο, ποὺ προμυνάει τὸ χειμῶνα .....

Φθινόπωρο καὶ μέσα στὴν καρδιά μου βασιλεύει στὴν καρδιά μου, ποὺ γέρασε γιὰ τὴν ἀγάπη σου, λατρεμένη μου, ποὺ τόσῳ φυλάργυρα τὴ δίνεις. Φυσάει δαιμονισμένος ὁ ἀέρας κι' ἐνῷ ἀρχίνησε νὰ μοῦ ξεθωριάζῃ τὸ κεφάλι ἡ χιονιά, πέφτει, σωριάζεται ὅλη τῆς νεώτης μου ἡ ὀμορφιά, ἡ ζέστη καὶ ἡ φλόγα, κι' ὄνειρα, ἐλπίδες, λαχτάρες, ἀποθυμιές, μαδημένες, σκόρπιες χορεύουνε τρελλὰ στὸ μανιασμένο ἀέρα τοῦ φθινοπώρου πρὶν παγώσουνε ὁριστικὰ στὸ κατάψυχρο φύσημα τῶν γηρατειῶνε. Καὶ ξεχνῶ τὴ βαροχειμωνιὰ ποὺ θὰ πλακώσῃ καὶ στὸν γοργόποδο χορό τους χέρι δίνοντας γιὰ μιὰ στιγμὴ στὸ ἄπειρο βρίσκουμαι κρεμασμένος καὶ παλαβὰ στριφογυρνῶ μαζί τους..... Μὰ ἄδικα μοιρόγραφο εἶναι. Θὰ πέσουν, θὰ σωριάσουνε, θὰ πέσῃ κι' ἡ κορδοῦλα μου μαζί τους, γιατὶ ἐσὺ ποὺ νειὰ κι' ὁλόδροση τὴν ἀπώθησες πῶς θὰ τὴ δεχτῆς γρηά, πικροδαρμενη;

Φυσάει, φυσάει μανιασμένος ὁ βορηᾶς καὶ τὰ φύλλα σωριάζουνται, πέφτουν.— Φθινόπωρο.—

ENFANT TERRIBLE

Τρέχει τὸ μικρό μου ἀνεψάκι, ἡ Ξανθιά μου ἡ Λολόττα, κάτω στὴν αὐλὴ καὶ γεμίζει τὸν κόσμο με τὶς φωνές της. Κάνει βοὴ γιὰ δέκα παιδιά. Ξάφνω τὸ ποδαράκι σκοντάφτει – ἄχ κακιὰ πέτρα — καὶ ἡ κορούλα ξαπλώνεται φαρδειὰ πλατειὰ χάμω. Κλαίοντας ξανασηκώνεται καὶ σκυφτή, μὲ τὸ χέρι στὸ ματωμένο γόνατο, κούτσα, κούτσα ἔρχεται κοντά μου νὰ γυρέψῃ γιατρικό, παρηγοριά—καμιὰ χουλιαριὰ γλυκό...

— Μὴ κλαῖς, χρυσό μου, μεγάλωσες. Νά, τὸ φίλησα καὶ δὲν πονεῖ πειά. Σώπα, σκούπισε τά μάτια σου κι' ἔλα νά σοῦ δώσω καραμέλλες, Κι' ἡ Λολόττα ξεχνᾶ καὶ τὸν πόνο καὶ τὸ πέσιμο κι' ὁλόχαρη ρίχνεται στὸ λαιμό μου καὶ ξεφωνίζει:

— «Ὡς ποῦ νά παντρεφτῶ οὔτε θά φαίνεται κἄν, ἔ θείτσα;»

ΠΑΥΛΟΣ ΔΩΡΑΤΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

(συνέχεια)

ΠΝΕΥΜΑ. ΨΥΧΗ

Εἰς πάσας τὰς θετικὰς ἐπιστήμας καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τούτων στηριζομένην φιλοσοφίαν, ἀφορμὴ καὶ βάσις τίθεται πάντοτε **ἡ ὑπόθεσις**, πρὸς ἑρμηνείαν τῶν φαινομένων περί τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται. Καὶ δυνατὸν μὲν νὰ ἐξηγῶνται πλεῖστα ὅσα φαινόμενα καὶ νὰ ἐφαρμόζωνται ἐπ' αὐτῶν ὅλα γενικῶς τὰ σημεῖα τῆς ὑποθέσεως πρὸς δὲ καὶ νὰ συνερμηνεύωνται ἄλλα ζητήματα συναφῆ δι' αὐτῆς, οὕτως ὥστε, καθ' ὅλα της τὰ μέρη νὰ φαίνηται ἀληθεύουσα ἡ ὑπόθεσις, ὅμως τότε μόνον αὕτη καθίσταται **ἀξίωμα ἐπιστημονικόν**, ὅταν ἀποδειχθῇ πειραματικῶς καὶ μαθηματικῶς

Οἱ νόμοι τοῦ Νεύτωνος περὶ τῆς κινήσεως καίπερ δίδοντες σαφῆ ἑρμηνείαν τῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ δι' αὐτῶν ἐγένοντο ἀναλύψεις σπουδαιότατα διὰ τὴν ἀστρονομίαν, ὅμως δὲν ἐνεδύθησαν ἀκόμη τὸ κῦρος τοῦ ἀξιώματος, διότι ἐλλείπει τι πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας των.

Καὶ σήμερον δὲ πρὸς ἑρμηνείαν τῶν φαινομένων τοῦ φωτὸς ὡς καὶ ἀπείρων ἄλλων, βάσις τίθετοι ὁ ὑποθετικὸς αἰθήρ, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὰς ἰδιότητας καὶ τὸ βάρος ἀκόμη ὁρίζουσιν ἔνιοι τῶν φυσιοδιφῶν.

Τούτων πάντων ἕνεκα καὶ ἡμεῖς, πρὸς ἑρμηνείαν τῶν ψυχικῶν φαινομένων, ὡς ὑπόθεσιν θὰ λάβωμεν τὸ **πνεῦμα** ἢ **ψυχήν**.

Ὑπὸ πνεῦμα δὲ ἢ ψυχὴν ἐννοοῦμεν· **δύναμιν ἐνσυνείδητον ἥτις διευθύνει καὶ κυβερνᾷ διὰ τῶν διαφόρων αὐτῆς ἰδιοτήτων τὸν ἄνθρωπον**. Τὸ ζήτημα ἐνταῦθα δὲν εἶναι περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης, διότι ἡ ὕπαρξις της εἶναι **ἀξίωμα ἐπιστημονικόν**, ἀλλὰ περὶ τῆς πηγῆς, περὶ τῆς αἰτίας τοῦ ἐνσυνειδήτου αὐτῆς, περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς ὡς δυνάμεως **αὐτοτελοῦς**, ὅπερ σημαίνει τὸ αἰώνιον αὐτῆς, καθότι ἡ δύναμις εἶναι αἰωνία, ἢ περὶ τῆς **συνθέσεως** αὐτῆς, ἐὰν δηλαδὴ τὸ πνεῦμα ἢ ψυχὴ, δὲν εἶναι δύναμις ἑνιαία, ἀλλὰ σύνθεσις διαφόρων δυνάμεων ἐξ ὧν καταρτίζεται ἡ συνείδησις, καὶ ἥτις ψυχή, ὑφίσταται καὶ ἐνεργεῖ ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ἡ συνεργασία τῶν δυνάμεων τούτων, αἵτινες ἀπαρτίζουσι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Ἄλλαις λέξεσιν ἐὰν ἡ συνείδησις τῆς ψυχῆς εἶναί τι ἀδιαίρετον περαιτέρω ἢ εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν διαφόρων αὐτῆς δυνάμεων Καὶ ἂν μὲν ἡ ψυχὴ ἢ πνεῦμα εἶναι δύναμις συγκεντροῦσα εἰς ἑαυτὴν πάσας τὰς δυνάμεις δι ὧν ἐκδηλοῦται, ὡς πηγὴ καὶ σιτία αὐτῶν, ἡ ἑρμηνεία τῶν ψυχικῶν φαινομένων, οἷον τῆς ὑποβολῆς, τῆς προαισθήσεως, τῆς διπλῆς ὁράσεως, τῆς προγνώσεως κ τ. λ. δὲν παρουσιάζει πολλὰς δυσχερείας, Ἐὰν ὅμως ψυχὴ εἶναι ἡ συνισταμένη διαφόρων δυνάμεων τότε τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματισμοῦ ὄχι μόνον ἐπισκοτίζονται ἀλλὰ καὶ προβληματικὴ ἀποβαίνει ἡ ἑρμηνεία τῶν προλαχθέντων ψυχικῶν φαινομένων.

Ὁ Δρ. J. Granet ὁ ἐπινοήσας τὸ ρηθὲν πολύγωνον ἐν τῇ μακρᾷ αὐτοῦ ἑρμηνείᾳ καὶ ὑποστηρίξει τῆς θεωρίας του, σιωπᾷ καθ ὁλοκληρίαν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα, ἐνῷ τοὐναντίον διατρίβει εἰς τὸ ζήτημα τῆς αὐτομάτου κινήσεως, ὡσεὶ μόνον τὰ δι' αὐτῆς θιγόμενα ζητήματα ν' ἀπήρτιζον τὰ ψυχικὰ φαινόμενα.

(ἀκολουθεῖ) ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ Χ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ
Δ. Θ.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Χαρισμενο σ'τὴν Νυχτερίδα.

Η ΤΣΙΓΚΑΝΑ

Δὲν εἶμαι γέννημα τῆς γῆς τ' Οὐρανοῦ εἶμαι ἀστέρι, ποῦ μιὰ φορὰ στὰ μακρυνά, τὰ περασμένα χρόνια, μ' ἄρπαξε χέρι μαγικὸ καὶ μ' ἔριξε ἐδῶ κάτω, καὶ βασιλέβω ὀμορφιὰ σδυστὴ καὶ μαυρισμένη.

Διές με, κι' ἂν ἔχῃς στάλα αἴσθημα σ' ἀπέραντη καρδιά, μπορεῖς νὰ πῆς ἀναίσθητο πῶς σ' ἄψησα νὰ φύγῃς ὅταν χαμογελῶνας σου, γλυκὰ χτυπῶ τὸ ντέφι;

Στὰ μάγα μου τὰ δάχτυλα, λάμπουνε τὰ ρουμπίνια, τὰ ψεύτικα· μ' ἂν θὲς νὰ διῇς τ' ἀληθινά, τ' ἀτίμητα, 'λιοστάλαχτα κι' αστραφτερὰ πετράδια, σίμωσε μ'ἕνα φίλημα θὰ σοῦ τὰ δείξω ὅλα.

Διαμάντια μοῦ στολίζουνε, καὶ μαργαριταράκια, τὰ χείλη, ποῦ μοῦ τᾶσαψε μὲ αἷμα ὁ Οὐρανός μου πῶχει ἀθάνατο παιδὶ τὸν Ἥλιο τὸν χιλιάχτιδο, τὸν χρυσωμένο Φοῖβο.

ΒΑΣΙΛΗΣ Δ. ΣΑΜΠΑΝΙΔΗΣ.

ΜΙΑ ΕΚΠΛΗΞΗ

Στὴ μνήμη τῆς ἀγαπημένης μου φίλης Ν. Δ. Α.

Σήμερα ἡ καρδιά μου ματωστάζει!

Αὐτὲς ἡ κάτασπρες φορεσιὲς ποῦ φοροῦμε, μὲ κάνουν νὰ θαρῶ πῶς εἴμαστε ἄγγελοι ποῦ φέρνουνε τὴν ἄδολη ψυχή της στὰ οὐράνια, κι' οἱ μαῦροι φιόγγοι πούναι καρφωμένοι ὁμοιόμορφα στὰ στήθεια ὁλονῶν μας, μοῦ φαίνουνται χαροπούλια ἕτοιμα νὰ πετάξουνε τριγύρω στὸ νεκροσέντουκο, ποῦ περικλείει ἕνα κουκλίστικο σωματάκι, γιὰ νὰ τὸ συντροφιάσουνε στὸν ἀνιαρὸ δρόμο τοῦ αἰώνιου ττξειδιοῦ. .

Πέθανε ἡ Νωνώ. Ποιὸς θὰ τὸ πίστευε;

Δέκα πέντε χρόνια τἄχε δὲν τἄχε, καὶ στὰ χαντρένια γαλάζια μάτια της, ποῦ ἀντιφεγγίζανε τοῦ ἀσυννέφιαστου οὐρανοῦ τὴν ἀπεραντωσύνη, ποῦ καθρεφτίζανε τῆς γαλήνιας θάλασσας τὰ διάπλατα ἀχνάρια, μὲ τὰ μυστικὰ τὰ πολυποίκιλα, καὶ τὰ ἐπικίνδυνα παιχνίδια στῆς ἐξέγερσης τὴ μάνια, ἔβλεπες ζωγραφισμένη μιὰν ἀνυπόμονη Ζωὴ ποῦ βιάζεται νὰ γνωρίση τοῦ κοσμου τὴν..... Κακία.

Δὲν θὰ ξεχάσω τὴν βραδυὰ ἐκείνη πρὶν ἀπὸ ἕνα χρονο!

Ἦταν κατακοιτάμενη ἀπὸ κολλητικιὰ ἀρώστεια καὶ κανεὶς δὲν σήμωνε κοντά της.

Ὀρφανή, πεντάρφανη, ζοῦσε ὁλομόναχη κοντὰ σὲ μιὰ γρηοῦλα θεία, ποῦ τὴν εἶχε κρυφὸ καμάρι, «τὸ χρυσο της θησαυρο» — σὰν ποῦλεγε — χαϊδεύοντας τὰ μεταξένια κίτρινα μαλλιά της.

Δὲν θὰ ξεχάσω τὴ βραδυὰ ἐκείνη ποῦ πῆγα νὰ τὴν 'δῶ ἀντιπροσωπεύοντας τὲς φιλινάδες τοῦ χωριοῦ μας.

Φίλησέ με! μοῦπε, ὕστερα ἀπὸ τὲς πρῶτες διάχυσες, ἔλα πιὸ κοντά μου! καὶ σὰν σίμωσα ἐπιφυλαχτικὰ τὰ χείλια μου στὸ κρινένιο μέτωπο τῆς, τὸ φλογισμένο ἀπὸ τοῦ πυρετοῦ τὴν καυστικιὰ ἐπίδραση, ξέσπασε σὲ γέλοια

Δὲν ξέρεις, μοῦπε, δὲν ξέρεις, ἔλα νὰ σὲ μάθω.

Ἀνεσηκώθηκε, καὶ σὰν ἀστραπή, πρὶν καταλάβω καλὰ καλά, χύθηκε στὸ λαιμο μου, καὶ κόλησε μὲ φρένα τὰ χεῖλη της στὰ δικά μου, σ' ἕνα ἀλλιώτικο παράξενο φίλημα

Ὁ σημαιοφόρος κ. Δημήτριος Τσάφος

π' ἀφίνει στὴν αἰσθητικὴ κάποιαν ἀνατριχίλα μυστικοπαθη.

— Νὰ ἔτσι φιλοῦνε! Δὲν εἶνε ὁμορφα! ὄχι, σὰν καὶ σένα κρύα κρύα, θαρεῖς καὶ μοῦ δίνεις τὸν «τελευταῖο ἀσπασμὸ» τὴν ὥρα ποῦ θὰ ρίχνανε τὴν πρώτη φτιαριὰ τὸ χῶμα στὸ ἀποζαρωμένο, ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἀρρώστεια νεκρὸ πιὰ σῶμά μου.

— Ἕνα δάκρυ κύλησε πὸ τὰ μάτια μου — σὰν μιὰ προαίσθηση — κ' ἕνα δεύτερο φίλημα πιὸ φλογερο, μ' ἔκανε νὰ φωνάξω ἀπὸ τὸν φόβο, στὴν ἰδέα πῶς ἡ κρ ση τοῦ ἐξανθηματικοῦ, τάραζε τὲς φρένες τῆς ἀγαπημένης μας ἄρρωστης

— Τὶ τρόμαξες; Ἔλα, ἔλα, ἔχω νὰ σοῦ 'πῶ πολλὰ καινούρια!

Κι' ἄρχισε νὰ μοῦ διηγιέται μὲ λόγια ἀσυνάρτητα, γεμᾶτα ἀπο παιδιάτικη ἀφέλεια, κάποια τρελλὰ παιχνίδια, σὲ τρυφερὲς ἔκφρασες, π'ἀνεβοκατεβάζανε τὸν πλούσιο κοσμο τῶν στηθειῶν, σὰν ἀπο λαφιασμένο ἀνάσασμα, ἀπτο κινηγητο παιχνίρι, τοῦ ***Γνωστοῦ*** μὲ τοῦ ***Ἀγνωστου***. τῆς παιδιακίσιας χάρης μὲς τῆς γυναίκειας τέχνης.

Ἀγαποῦσε!

Ἔτανε πιὰ γυναῖκα καθὼς μοῦλεγε, ἀφοῦ ἔμαθε νὰ φιλᾷ μὲ περιπάθεια ..

Ἐκεῖνος ἄνθρωπος τριαντάρης, ἀναθρεμένος στὰ Παρίσια, μὲ ἐλαφρὰ ἠθικὴ ὅλων τῶν Μεγάλων — ἔβλεπε στὸν ἔρωτα, σὰν τὸν Βυφών, μονάχα τὸ φυσικό, καὶ πλούτενε τὴ συλλογή του, κάμνοντας φυσιολογικὲς μελέτες σὲ κάθε καινούρια του κατάκτησι

Τρυφερος, χαδιάρης, μὲ τοὺς μικροὺς μικρος, μὲ τοὺς μεγάλοὰς μεγάλος, μὲ τὲς ἀριστοκράτισες ἀριστοκράτης, — σὰν φοροῦσε μάλιστα τὸ ἀψυλὸ του καπέλο καὶ τὴν μαύρη μακρυὰ ρεντεγκοντα του — καταδεχτικος μὲ τὲς φτωχοῦλες, ἤτανε ἕνας τύπος Δον Ζουὰν καὶ τοὔχανε δωσμένο το προσώνομο «ἀσβοῦρα»

Ὡς ποῦ να τον δῆς στο σταθμο, τον ἔβλεπες στο περιγιαλι, ὡς ποῦ να τον δῆς στο αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξανθιὰ ἀριστοκρατισα τον ἔβλεπες να συνοδεύη τὴν κρεωλὴ Λιζέττα, νὰ χώνεται στῆς χήρας το σαλονι, καὶ σὲ πέντε λεπτα ἀργοτερα, να δέχεται συντριμένος τα μαλώματα τῆς γεροντοκορης ποῦ τον εἶχε στα σίγουρα

δεμένο, μὲ τὲς ἄλυτες ἀλυσσίδες τῆς πιὸ ἀγνῆς ἀγαπης, ἀφοῦ ηὗρε σ' ἐκεῖνον ἕνα εἴδωλο λατρείας «το ἰδανικον ποῦ ὠνειρεύθη κατὰ τὰς μακρὰς νύχτας τῆς ἀϋπνίας της!!!»

Ὁ γυναίκιος κόσμος ποτὲ για κανέναν ἄλλον «Ἄδωνιν» δὲν ἔπλεξε σαγσνευτικώτερες πλεχτάνες.

Δοθήκανε χοροί, ἀνοίξανε τὰ σαλονια τους, διαλύσανε ἀραβῶνες. μα ἐκεῖνος πρωτομάστορας ἐεχνίτης γλυστροῦσε, σαν χέλι, χωρὶς μάλιστα να χαλαση τὲς φιλίες, το κορύφωμα τῆς ὑπέροχης τέχνης του.

Σαν ρώτησα τὴν Νώνα, ἂν τῆς ξηγήθηκε, μὲ κοίταξε ἀφηρημένα καὶ μοῦπε δυὸ λόγια ποῦ ὡς τώρα τὰ θυμοῦμαι

— «Τὴν ἀγάπη τὰ ἀπαγορευμένα βιβλία ποῦ διάβασα κρυφὰ μᾶς τὴν παρουσιαζουν σὰν μιὰ οὐράνια εὐτυχία, στὴ 'δική μου ἀντίληψα ἡ ἀγάπη εἶνε κάτι μυστηριακὸ καὶ ἀξεδιάλυτο, μιὰ προσδοκία, μιὰν ἀγωνία, το ἴδιο ποῦ αἰσθανούμαστε τὴν παραμονὴ τῶν ἐξετάσεων στὸ σκολειό. φοβος λαχταρα, ἐλπίδα!»

— Ποῦ θα πῇ πῶς φοβᾶσαι νὰ τὸν ξετάσης γιατὶ δὲν ἐλπίζεις νὰ βγῇς μὲ ἄσπρο πρόσωπο.

— Ὄχι! ὄχι! Πῶς φαίνεσαι ποῦ δὲν ἀγαπησες ἀκομα!

Φοβοῦμαι νὰ μοῦ 'πῇ σὰν νὰ νοιώθω πῶς θὰ σπάση κάτι μέσα μου, αὔτο το κάτι, το ἄγνωστο, ποῦ χτυπᾶ τὴν καμπανα τῆς καρδιᾶς μου πινηγυργιάτικα σὰν μὲ κυττάζει τρυφερὰ σὰν μὲ φιλᾶ, σὰν μὲ στολίζη μὲ λουλούδια, ποῦ γιὰ μένα μαζώνει ὁ ἴδιος ἀπτο πλούσιο περιβολι του.

Τὴν πρώτη φορὰ ποῦ μὲ παρακάλεσε να τα δεχτῶ μοῦ διηδήθηκε καὶ μιὰ ἱστορία ἀπὸ τὲς Ἰνδικὲς παράδοσες.

Δώσανε στὸν Βράχμα ψυχὲς καὶ σώματα για να τελειοποιήση τον Κόσμο σαν Θεός.

Σὲ κάθε σῶμα ὁ Βράχμας, ἔβανε καὶ μια ψυχή, μα ἡ ψυχὲς ἤταν πιὸτερες καὶ βρεθηκε σὲ ἀμηχανία. ἂν ἔβανε στὰ γυναίκεια σώματα δυὸ ψυχές, θ' ἀδικοῦσε τ' ἀντρίκεια, ἂν σ' ἐκεῖνα, θα παραπονευούνταν τα θυληκά· ἄρπαξε τοτες μερικα λουλούδια ποῦ βρεθήκανε 'κεῖ κοντα καὶ εἶπε:

— Καθε λολοῦγι ἂς πάρῃ καὶ μια ψυχή, καὶ τα λουλούδια τὰ ἔμψυχα, ἂς μένουν βουβὰ μιλόντας νάχα τὴ γλῶσσα τῶν ἐρωτεμμένων!»

Βλέπεις τὶ ὤμορφα ποῦ ἐκφράζεται;

Αὐτὸ δὲν εἶνε μιὰ ὁμολογία; Τῇ στιγμὴ ἐκείνη ξεκάρφωσα ἕνα μπουγκέτο ζιμπούλια ποῦ φοροῦσα στο στῆθος μου καὶ το σκόρπισα 'πάνω του.. . Σὰν ἔφυγε τὰ 'πῆρε μαζύ του.

Μιὰ ἄλη 'μέρα, μοῦπε, πῶς σὰν γίνω καλὰ μοῦ ἑτοιμάζει μιὰν ΕΚΠΛΗΞΗ. Ἄχ δὲ ξέρεις τὶ ἀνυπόμονη ποῦμαι!.. (κ' ἐχτύπησε τὲς παλάμες τῶν χεριῶν της σὰν μωρουδάκι) ἡ κρίοι τῆς ἀρρώστειας μου πέρασε... σὲ λίγο θὰ γιατρεφτῶ... τὶ ἄλλο θὰ μοῦ ἑτοιμάζει παρὰ μιὰ φανερὴ ἐξομολόγηση, ποῦ θἀλλάζῃ τὴν πληχτικιὰ καὶ μονότονη ζωή μου...»

— Δὲν θὰ ξεχάσω τὸ βράδυ ἐκεῖνο!

Καημένη Νωνόκα, μοῦ φαίνεται πῶς ἡ ἔκπληξη ποῦ μὲ τόση λαχτάρα περιμένεις, θἄνε σὰν κάὶ τὴν ἔκπληξη τοῦ ἐραστὴ τῆς Φαντίνας, καὶ ὁ πολυαγαπημένος σου ποῦ ξεπερνᾶ στὴν πρωτοτυπία καὶ αὐτὸν ἀκόμα τὸν Οὐγκώ, γιατὶ κατέχει τὴν πεῖρα τῆς θεωρίας, θὰ σοῦ δόση τὰ «παπούτσια» ὕστερα ἀπὸ ἕνα ὡραῖο ξεφύλλισμα ὄχι τῶν ρόδων ποῦ σὲ ραίνει σὰν θεατρῖνος — μὰ τὸ ξεφύλλισμα τῆς παρθενικῆς σου ἀγνότητας!....

II

Πέρασε ἕνας χρόνος. Βλεπούμαστε ταχτικὰ μὲ τὴν Νωνώ. Δὲν μοῦπε τίποτε γιὰ τὴν ἔκπληξη, κ' ἐγὼ ἀπόφευγα ἀπὸ διάκριση νὰ τὴν ρωτήσω.

Θἄτανε παραμιλήματα, σκεφτούμουνα, ποῦ οὔτε θὰ τὰ θυμᾶται... ποιὸς ὁ λόγος νὰ τῆς γεννήσω μιὰ τέτοια ἰδέα, καὶ ἴσως αἴσθημα ποῦ θὰ τὴν κάμῃ δυστυχισμένη.

Πολλὲς φορὲς τὴν εἶδα νὰ τοῦ 'μιλῇ σὰν καλὴ φίλη, καὶ μονάχα μιὰ φορὰ στὴν ἐκκλησιὰ — ἤτανε μεγαλοβδομάδα — ὅταν ἐκεῖνος γύρευε ν'ἀνάψῃ τὸ κερί του ἀπὸ τὸ 'δικό της, μ'ἕνα ἀπότομο κίνημα τῶσβυσε καὶ τοῦπε: «τὸ δικό μου κερὶ εἶνε μικρό, κἄϊκε πιά, πρέπει ν' ἀλάψῃς ἀπὸ καμμιὰ πλούσια λαμπάδα» καὶ μ' ἔσυρε βιαστικὰ κι' ἀπότομα ψιθυρίζοντας ταραγμένα, «ἂς εὔγωμε» «ἂς φύγουμε».

Ἤμουνε συνηθισμένη στὲς ἀλλόκοτες γνῶμες καὶ στὲς παράλογες ἰδιοτροπίες, ποῦ τῆς ἄφισε τὸ τρομερὸ προσάγγισμα τοῦ τύφου, καὶ παρηγοριούμουνα ἐλπίζοντας μὲ τὸν καιρὸ νὰ γιατρευτῇ ὁλότελα.

Ἡ 'μέρα μὲ τὴ 'μέρα χλώμιαζε, 'μέρα μὲ τὴ 'μέρα γενούντανε πιὸ νευρικιά, κι' ἕνα δυὸ φορές, εἶδα, μαζὺ μὲ τὸν ἄλαφρὺ βῆχα ποῦ τῆς ἀπόμενε δυὸ κόκκινες βοῦλες νὰ βάφουνε τὸ μικρὸ μαντιλάκι της...

Πέθανε ἡ Νωνώ, καὶ σείστακε ὁλάκερη ἡ χωριοπολιτεία· τὴν κλάψανε πολλοὶ γιατὶ ἤτανε εὔμορφη, φρόνιμη, ἔξυπνη καλὴ πονετικιά....

Κ' ἐκεῖνος μὲ μάτια θαμπὰ καὶ γιαλωμένα τὴν ἴδια ὥρα ποῦ σὰν φύσημα τοῦ Λίβα ὁ χάρος μὲ τὸ ἀπαίσιο δρεπάνι του ξερίζωνε ἄπονα ἕνα τρυφερὸ ἀνθύλιο ἀπὸ τὸν κῆπο τῆς Ζωῆς, ὥρμησε — δαίμονας καταστροφῆς — μὲ τὸ ψαλίδι στὸ χέρι στὸ μυριοζηλεμένο ξακουστὸ περιβόλι του, θανατώνοντας τὰ πιὸ ὤμορφα λουλούδια, καὶ ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν πεθαμένων ἐκείνων ψυχῶν τοῦ Βράχμα, ξενυχτόντας ἔπλεξε τὰ σαράντα στεφάνια ποῦ βαστοῦμε σήμερα, σαράντα παρθένες λευκοστυμένες, μὲ τὶς μαῦροι φιόγκοι — σημεῖο πένθιμο — στὰ στήθια.

Εἶμαι μιὰ ἀπὸ τὰ κορίτσια ποῦ πήρανε μέρος στὴν ἀσυνήθιστη ὅσω καὶ πρωτότυπη αὐτὴ λιτανεία, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς θὰ καθοριστῇ ἔθιμο γιατὶ ἔκαμε μεγάλη καὶ βαθιὰ ἐντύπωση.

Ἀπὸ τὰ ἐκπληκτικὰ ψιθυρίσματα τοῦ ὄχλου ξεπηδᾶ θύμησι μακρυσμένη, κι' ἀθέλητα τριγυρίζει στὸ νοῦ μου Η ΕΚΠΛΗΞΗ ποῦ ὀνειρεύτηκε στοῦ πυρετοῦ τὲς ἐξάψεις, ποῦ θἄλλαζε τὲς συνήθειες τῆς ζωῆς της.

Καὶ σὰν εἶδα κάποιο μαργαριταρένιο κόμπο σταματισμένο στὴν ἄκρη τῶν ματιῶν του, τὴν ὥρα ποῦ ξεφύλλιζε ἀργὰ ἀργά, ἕνα τριαντάφυλλο πάνω ἀπὸ τὲς μπρίλλες τῶν μαλλιῶν της, ἐγώ, μάρτυρας βουβὸς τοῦ εἰδύλλιου ποῦ λύγισε κι' ἔσπασε σὰν καλάμι μιὰ Ζωή, βρέθηκα στὴν ἀνάγκη νὰ 'ρωτήσω τὸν ἐαυτό μου.

«Τὴν ἀγαποῦσε ἄρσγε;»

Κορδελιὸ–Σμύρνη 1917.

ΕΛΔΑ ΛΑΜΠΙΣΗ

„ΛΟΓΟΣ"

Τὸ περιμέναμε μὲ τόση λαχτάρα οἱ λίγοι καὶ διαλεχτοὶ τὸ περιοδικὸ αὐτό, στὸ ὁποῖο τόσες ὡραῖες ἐλπίδες στηρίζαμε. Τὸ περιμέναμε μὲ λαχτάρα γιατὶ νοιώθαμε βαθειὰ τὴν ἀνάγκη ἑνὸς ἀληθινὰ καλλιτεχνικοῦ ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ στὴν Πόλη τῶν ὀνείρων ὁλόκληρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τώρα ποῦ τὸ χουμε μπροστά μας σπεύδουμε μὲ χαρὰ νὰ δηλώσουμε σ' ὅλους, πὼς ὄχι μονάχα κάθε ἐλπίδα μας ἔχει γίνει πραγματικότητα, μὰ πὼς τὸ θεωροῦμε τιμὴ μας ὅλοι οἱ ὁπαδοὶ τῆς κοινωνικῆς ἐπανάστασης νἄχουμε ἐκδηλωτὴ τῶν ἰδεῶν μας περιοδικὸ τόσο εὐσυνείδητα καλλιτεχνικό.

Σημειώνοντας μονάχα ποιοὶ συνεργάστηκαν στὸ πρῶτο του φύλλο φτάνει γιὰ νὰ δώσουμε τέλεια ἰδέα τῆς ἀξίας του σ' ὁποιον ἐνδιαφέρεται :

Ὁ διευθυντής του ποιητὴς κ. Ὀμ. Μπεκὲς ἔχει στὴν πρώτη σελίδα ἕνα σοννέτο του, λεπτοδουλεμένο ὅπως ὅλα τὰ ἔργα του, γιὰ τοὺς εὐζώνους. Σοννέτο ποὺ ζυγίζει χίλιες φορὲς περισσότερο ἀπ' ὅλες τὶς πατριωτικὲς κραυγὲς κι' ὅλα τὰ ἐνθουσιώδη ἄρθρα τοῦ τύπου μας.

Ἐπίσης ἔχει κ' ἕνα πρόλογο μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «Τόλμησον φρονεῖν» ὅπου μὲ μετρημένα λόγια λεγει τὸ σκοπὸ τοῦ περιοδικοῦ.

Τέλος κι' ἄλλα δυὸ πατριωτικὰ σοννέτα ἰσόβαρα μὲ τὸ πρῶτο.

Ὁ καλλιτέχνης συνεργάτης μας κ. Λ. Πράσινος ἔχει μία μελέτη γιὰ τὸν ζωγράφο Μπαϊκλιν καὶ τὴν ἀρχὴ τοῦ μυθιστορήματός του «Μιὰ ζωὴ», τοῦ ὁποίου τὴν καλλιτεχνικὴ ἀξία ὑποθέτει ἀκόμη κι' ὅποιος ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα δημοσιευμένα διηγήματά του ἔχει διαβάσει.

Τοῦ συνδιευθυντοῦ κ. Χαλκούση ἕνα μικρὸ διήγημα, τοῦ διηγηματογράφου Κουνελάκη ἐπίσης ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταία του «Τὸ κεφάλι τοῦ σκελετοῦ» καί τοῦ κ. Τσιτσοπούλου «ὁ Φάντης» ἀξίζουν πραγματικῶς τὴ ζηλευτὴ θέση ποῦ τοὺς δόθηκε.

Τέλος τοῦ φίλου συνεργάτη Δημ. Ἀγγελικοῦ, ποὺ ὑπογράφεται μὲ τὸ ἀληθινό του ὄνομα Οἰκονομίδης, ἕνα μικρὸ καλοδουλεμένο τραγουδάκι γιὰ πρόλογος τῶν τραγουδιῶν του μᾶς ὑπόσχεται πῶς μιὰ μέρα—ὅπως λέγει ἡ Μοῦσα του,—

« Θὰ σημάνῃ ἡ καμπάνα ποῦ θὰ μᾶς ψάλλη τ' ἄψαλτα τραγούδια τἀνθισμένα, τἄψαλτα καὶ τἀγρίκητα τραγούδια αἰθεροπλάνα ».

Στὸ τέλος δυὸ χρονικὰ τοῦ κ. Χαλκούση.

Μὲ τέτοιους συνεργάτες καὶ μὲ τέτοια ὕλη ὁ «Λόγος» περιποιεῖ τιμὴν ὄχι μονάχα στὴν καλόβολη Πόλη μας, μὰ καὶ σ ὅλο τὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὸ Δημοτικισμό.

ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΑΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΕΑΣ

Ὁ Κ-ος *Πρ. Ἰωσηφίδης* ἐνεέγραψε τοὺς κ. κ. Πρ. Ἰορδανίδην καὶ Πρ. Γιεμενιδζόγλουν.

Ἐνεγράφησαν ἐπίσης.

Ζαχαρὼ Καρύδου. Γερμανὸς Πολυζωίδης, Καλλίνικος Χαραλαμπάκης, Μιχαὴλ Γεωργιάδης, Μαργαρίτα Παπάδη.

ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΜΟΥΧΛΙΟΥ (Φαναρίου)

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔγένετο ἐν τῇ Σχολῇ τῆς κοινότητος γενικὴ τῶν ἐνοριτῶν συνέλευσις πρὸς ἐκλογὴν Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐφορίας. Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ἐπίτροποι μὲν οἱ κ. κ. Πρ. Ἰωσηφίδης, Νικ. Νικούδης, Ἐλ. Ἐλευθεριάδης, Ἰ. χα' Προδρόμου καὶ Ν. χα Ἀποστολίδης: ἔφοροι δὲ οἱ κ. κ. Πρ. Ξανθόπουλος, Ι. Ἀλιδζόγλου, Λ. Κουρκδζόγλου καὶ Μην. Χριστόπουλος.

Ἡ ἐκλογὴ τῆς Ἐκκλ. Ἐπιτροπης εἶναι ἀρίστη· διστάζομεν ὅμως νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἐφορίαν, Οἱ ἐνοῖται ἔπρεπε περισσότερον νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν ὅτι τῆς ἀνθρωπότητος εἰσερχομένης εἰς ὅλως νέαν περίοδον εἰς νέαν ζωήν, ἔχουν ἀνάγκην νέων ἰδεῶν, νέων συστημάτων, μιᾶς καλῆς ἀναδιοργανώσεως. Μολαταῦτα τοὺς συγχαίρομεν διότι ἐπέτυχον τὴν ἐκλογὴν τοῦ κ. Πρ. Ἰωσηφίδου ὅστις ὁμολογουμένως διακρίνεται διὰ τὸν ζῆλον τὴν δραστηριότητα καὶ ἱκανότητά του καὶ ὅστις δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας του θέλει ἀναδείξῃ τὴν κοινότητα.

Θ. Ν.

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΜΑΣ

ΑΝ. ΑΝΑΓΝ. — Ἀναμένομεν ταχεῖαν ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν μας.

ΚΟΡ. ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ. Πρέπει νὰ συνεννοηθῶμεν ἐκ τοῦ πλησίον

ΓΕΡΜΑΝΟΝ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΝ. ΧΑΛΚΗ. Ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν.

ΣΙΜΟΝ ΦΑΝΑΝ. Εὐχόμεθα ταχείαν ἀναρρωσιν Ἐπίσης τὸ ἴδιον καὶ εἰς τὸν Κ-ον Σ. Μαρασλῆν. Ἡ ἐκκλησία σας ἐλείφθη ἀργα, εἰς τὸ προσεχές.

ΠΑΥΛΟΝ ΔΩΡΑΤΗΝ. Συγχαίρομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς ἴδωμεν ἐκ τοῦ πλησίον;

ΓΙΑ ΤΟ „ΜΠΑΜΠΟΥΛΑ" ΜΑΣ, ΤΗ „ΝΕΑΝ ΓΕΝΕΑΝ"!

Καλὲ, μᾶς κατατρόμαξε τὸ « ρωνεῖον » !

Ποιὸς τὸ λέγει πὼς ὁ Βενιζέλος εἶναι μαλλι-αρὸς !

Ὅσο γιὰ τὸν « Παντάναξ Θεόν » εἴμαστε βέβαιοι πῶς τὴ μέρα ποὺ θὰ κατέβῃ νὰ φωτίσῃ τὴ «Νέαν Γενεάν» τοῦ ἀρχαίου Βυζαντίου, θὰ τῆς πῇ γιὰ μᾶς : « Ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τὶ ποιοῦσι » !

Πρρρρ !

ΑΣΤΕΙΑ

Φίλε μου, ἔλεγέ τις πρός τινα ἔμπορον, κάτοχον ὀχ μικρᾶς περιουσίας, διοργανόνω μία ἐπιχείρησιν λαμπράν ἂν θέλῃς νὰ βάλω καὶ σένα μέσα.

— Εὐχαριστῶ ! Καλλίτερα βάλε μέσα ἄλλους.

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ